

Ҳар бир инсон фаровонлиги учун!

Birgalikda ijtimoiy davlat sari!

О'zbekiston Ovozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

t.me/uzbekiston_ovozi_gazetasi | facebook.com/uzbekistonovozi | instagram.com/uzbekiston_ovozi | www.uzbovozi.uz | info@uzbovozi.uz

№42-43

Махсус сон

2024-yil

16-oktabr, chorshanba

1918-yil

21-iyundan chiqa boshlagan

✓ Сайлов — 2024

БИР МАЙДОНДА БИР МАҚСАД УЧУН

ИЖТИМОЙ
ДАВЛАТГА САМАРАЛИ
ИЖТИМОЙ СИЁСАТ
ОРҚАЛИ ЭРИШАМИЗ!

Кучли ижтимоий сиёсат
— Халқ демократик
партиясининг бош
ғояси саналади. Айни
йўналишда кутилган
натижага эришиш учун
“Инсон манфаатлари
ҳамма нарсадан устун”,
деган тамойилда сиёсат
олиб бориш талаб
этлади.

2 САХИФАДА

НОМЗОДЛАРИМИЗ САЙЛОВЧИЛАР НИГОҲИДА

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРЛАМЕНТ
ВА МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАРГА БÜЛСИВ ЎТАДИГАН САЙЛОВЛАР
ОЛДИДАН РЕСПУБЛИКАНИЗМНИНГ БАРЧА ХУДУДЛАРИДА
САЙЛОВОЛДИ ДАСТУРИ ТАРГИБОТИГА БАГИШЛАНГАН
УЧРАШУВЛАР ТАШКИЛ ҚИЛМОКДА. УЧРАШУВЛАРДА ПАРТИЯ
НОМЗОДЛАРИ ВА ФАОЛЛАРПАРТИЯ ГОЯ ВА ТАШАББУСЛАРИНИ
КЕНГ ЖАМОАТИЦИКЛА ТУШУНТИРИБ БОРМОКДА. БУ
ТАДБИRLАР ПАРТИЯ ВАКИЛЛАРИ УЧУН ЎЗ ДАСТУР ВА
НОМЗОДЛАРИНИ САЙЛОВЧИЛАРГА ТАНИШТИРИШГА ХИЗМАТ
ҚИЛАётГАН БÜЛСА, САЙЛОВЧИЛАРГА ПАРТИЯЛарНИНГ
ТАКЛИФЛАРИНИ, ГОЯЛАРИНИ ҮРГАНИШ ИМКОНИНИ БЕРИB,
БÜЛАЖАК САЙЛОВДА КАЙСИ НОМЗОД ВА ГОЯГА ОВОЗ БЕРИB
БОРАСИДА БИР ҚАРОРГА КЕЛИШИГА ЗАМИН ЯРАТАДИ.
ОЧИҚ МУЛОКОТ ТАРЗИДА ЎТАЁГТАН БУНДАЙ УЧРАШУВЛАР
ЙИҒИЛГАНЛАРДА КАТТА ТААССУРТ ҚОЛДИРМОҚДА.

10

МУҲИМ ВА МАСЪУЛИЯТЛИ БОСҚИЧ

БУГУН ХАЛҚИМИЗНИНГ СИЁСИЙ-ХУҚУҚИЙ МАДАНИЯТИНИ, ИЖТИМОЙ
ФАОЛЛИГИНИ 15-20 ЙИЛЛАР ОЛДИНГИ ДАРАЖА БИЛАН ҚИЁСЛАБ БҮЛМАЙДИ.
ЮРТИМИЗНИНГ ҚАЙ МАНЗИЛИДА БҮЛМАНГ, ҚАЙ СОҲА ВАКИЛИ БИЛАН
СЎЗЛАШМАНГ, ЯНГИ ЎЗГАРИШЛАРГА СУСТ МУНОСАБАТНИ ёКИ БЕПАРВОЛИК
КАЙФИЯТИНИ СЕЗМАЙСИЗ. АКСИНЧА, ИСЛОҲОТЛАРГА ВА МАМЛАКАТ
ҲАЁТИДАГИ МУҲИМ ЖАРАЁНЛАРГА ДАХЛДОРЛИК, ЎЗ ТАҚДИРИНИ ЎЗИ
БЕЛГИЛАШ ИМКОНИЯТИНИ АНГЛАШ ҲИССИ ҲАМДА ТОБЛаниB БОРАЁТГАН
СИЁСИЙ ҚАРАШЛАР ФУҶАРОЛАРИМИЗНИ МАМЛАКАТ ФАРОВОНИГИНИНГ
ФАОЛ ТАШАББУСКОРИГА АЙЛАНТИРМОҚДА.

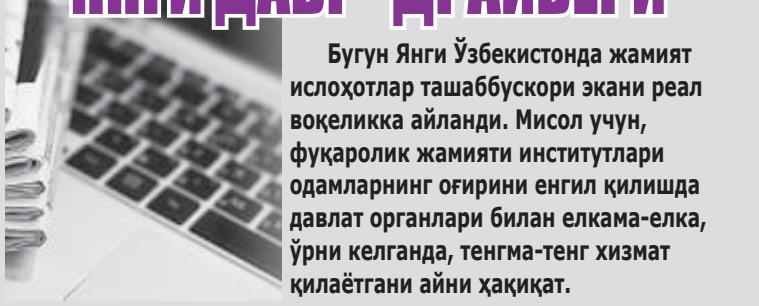

13 САХИФАДА

► Бугунги сонда

ЯНГИ ДАВР “ДРАЙВЕРИ”

Бугун Янги Ўзбекистонда жамият
ислоҳотлар ташаббускори экани реал
воқеъликка айланди. Мисол учун,
фуқаролик жамияти институтлари
одамларнинг оғирини енгил қилишда
давлат органлари билан елкама-елка,
ўрни келгандга, тенгма-тенг хизмат
қилаётгани айни ҳақиқат.

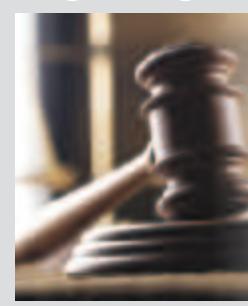

Инсон қадфи устувор

Ижтимоий сиёсат ҳар бир давлат ва жамият
тараққиётнинг, таъбир жоиз бўлса, таянч устунларидан
биридир. Жамиятдаги турли қатлам ўртасида тенгликни
таъминлаш, шу орқали ижтимоий адолат ва ижтимоий
мувозанатни қарор топтириш пировардида одамларни
рози қилиш, айни пайтда кенг кўламли ислоҳотларга
дахлдорлик ҳиссини оширади.

БОЛА ОИЛА БАГРИГА ҚАЙТДИ

Баъзида шундай бўлади, ота-
она, қолаверса, якин қариндошлар
орзиқиб кутган фарзанд жисмоний
ёки ақлий нуқсон билан туғилади.
Шундай кезларда айримлар боласини
иҳтисослашган даволаш-таълим
муассасасига топширади.

билмаслик ва уларда сўзлаша олмаслик, IT йўналишини яхши ўзлаштираслик ёшларнинг кўп имкониятлардан фойдаланиш даражасини чеклади.

Дастурлаш шунчаки код ёзиш эмас, балки сунъий идрок ёрдамида ақлни чархлаш ҳамдир. Бу ёшларимизга алгоритмлаш, мантикий фикрлашни ҳам ўргатади. Бу технологик ютуклар орқали жамиятга ҳисса қўшиш демакдир. Қолаверса, йилдан йилга сунъий идрок янада ривожланяпти, кўп соҳаларга сунъий интеллект кириб келмоқда. Тамаддун тараққиётининг ушбу чақиригини таълим жараёнида инобатга олиш давр талаби.

Бунинг учун, албатта, мавзуларни чукурроқ тушуниш, кўнгумларни ошириш учун мактабларда назарий билим ва амалий машгулотларни ўз ичига олган ўқув соатларни, дарсларни кўпайтириш керак.

Яна бир муҳим томони бор. Мактаблар ўқув дастурларида чет тиллар ва IT бўйича ўқув соатларини кескин кўпайтириш орқали биз мактаб битирувчиликнинг меҳнат бозоридаги рақобатбардошларни оширишимиз аниқ.

Таълим ва ислоҳотларнинг узвийлиги, таълим ва янги технологияларнинг боғлангани, ўз навбатида, ишсизликка қарши энг самарали чорадир.

Шу ўринда Миллий тикланиш демократик партияси ўз дастурда мактабгача ва бошланғич таълимда компютер саводхонлигига оид машгулотлар ўтказилмаслиги таклифи билан чиқаётгани бизни ажаблантирум оқида. Замонавий ахборот технологиялари ҳаётимизнинг ҳар бир жабҳасига фаол кириб келаётган ва келажак касблари қаторида кўрилаётган IT соҳасини ўзларимиз ўрганишга интилаётган, ота-оналар ҳам ўз фарзандларини имкон қадар ўшлигиданоқ ушбу соҳани чуқур ўзлаштириши учун кўшишим курсларга берадётган бир вақтда рақибимизнинг ўта консерватив ушбу foяси буғунги замон билан ҳамнафас эмаслиги аён бўлмоқда.

Бугунги кунда инклузив таълимни ривожлантириш ва таълим жараёнини халқаро стандартларга мувофиқлаштириш партиямизнинг таълим соҳасидаги узоқ муддатли мақсадларидан биридир.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси олий таълим тизимини ислоҳ қилиш йўналишида ҳам қатор илғор тақлифларни илгари сурмоқда.

Хусусан, бизнинг олий таълим муассасаларида таълим ваучери тизимини жорий этиш тўғрисидаги ташаббусимиз таълим тизимини янада таомиллаштиришга хизмат қилади.

Биринчидан, ваучерлар талабаларга ўз хоҳиш-истаклари ва эҳтиёжларидан келиб чиқкан ҳолда таълим муассасаларини танлаш имконини беради ва шу орқали сифатли таълим олиш имкониятини оширади.

Иккинчидан, олий таълим муассасалари ўртасидаги рақобатнинг кучайиши таълим хизматлари сифатини оширишда муҳим рағбат бўлади. Уларни, талабаларни кўпроқ жалб этиши мақсадида ўз дастурларини таомиллаштириш, замонавий ўқитиш услугуб ва технологияларини жорий этиш, инфратузилмани ривожлантиришга ундейди.

Учинчидан, таълим ваучери тизими талабаларнинг индивидуал эҳтиёжлари ва манфаатларини ҳисобга олиш имконини беради. Ҳар бир талаба ўз билимига ўзи хоҳлаганча сармоя кирита олади, бу эса келажакда янада малакали ва рақобатбардош кадрлар тайёрлашнинг қалитидир.

Шундай қилиб, таълим ваучерларининг жорий этилиши талабалар эҳтиёжлари ва бутун жамият эҳтиёжларига йўналтирилган янада мослашувчан ва самарали олий таълим тизимини яратиш йўлидаги муҳим қадамдир.

Таълим ва тараққиёт қадимдан ёнма-ён юради, иккаласи бир-бирига хизмат қиливчи драйвер. Таълим соҳасидаги ҳозиргача рўй берган ўзгаришлар улкан меҳнат, катта эҳтибор ортидан келмоқда. Ҳали олдинда вазифа кўп. Кўзланган мэрраларга эришилганида мамлакатимизнинг илмий ва кадрлар салоҳияти, инсон капитали дунё даражасида юксалади.

ЎЗИНИ ЎЗИ БАНД ҚИЛИШ – ИКТИСОДИЙ ФАОЛЛИК ВА ФАРОВОНЛИК АСОСИ

Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ҳар қандай даврда ҳам давлат ва жамият олдида турган энг муҳим, долзарб вазифалардан ҳисобланади. Аҳоли бандлигини таъминлаш эса ижтимоий ҳимоянинг энг асосий шартларидан биридир.

Партиямиз фикрича, ижтимоий ҳимоя тизими тўғри йўлга кўйилса, эҳтиёжманд фуқаролар жамиятда ўз ўрнини топади. Ижтимоий ҳимоя жамиятда бокимандаликни оширади, деган нотӯғри қарашлар ҳам бор. Лекин ривожланган давлатлар тажрибаси бунинг аксини исботлаган. Яъни, ижтимоий ҳимоя манзилли ва шаффоф бўлса, жамиятда фаоллик, ишонч, барқарорлик кучайди.

Мазкур долзарб масалага ўзбекистон Либерал-демократик партияси дастурда алоҳида эътибор қаратилимагани, аниқ тақлифлар илгари суримагани таажжубли. Ваҳоланки, ўзини ўзи банд қилиш жамиятда иктиносий фаоллик ошиши, тадбиркорлик ва хизмат кўрсатиш ҳаракатлари кенгайишнинг муҳим омили ҳисобланади. Партия дастурда ички меҳнат миграциясини ривожлантиришга эътибор қаратилиши, бандликни молиявий кўллаб-куватлаш манбалари кенгайтирилиши борасида тақлифлар илгари сурилган бўйса-да, уларни амалга ошириш юзасидан аниқ ва амалий механизmlар назарда тутилмаган. Либерал-демократик партия аҳолимизнинг бу борадаги катта салоҳиятига кенгрок ёндашиши мақсадига мувофик бўларди.

Иктиносий фаоллик, бандлик ҳақида сўз борар экан, ўзини ўзи банд қилганлар учун шарт-шароитларни яхшилаш масаласига тўхталиш жоиз, албатта.

Сўнгги пайтларда “ўзини ўзи банд қилиш” тез-тез тилга олинмоқда. Ўз ишини ўзи топиб, уни ўзи бажариш орқали даромад кўрадиган инсонлар ўзини ўзи банд қилган ҳисобланади. Бундай бандликнинг фойдали жиҳатлари кўп. Аввало, уйдан ишлашнинг конуний имконияти яратилади. Бунда уларнинг ижтимоий ҳимояси ҳам таъминланади, яъни, улар пенсия ҳақида кайғурmasa ҳам бўлаверади. Чунки уларга иш стажи ҳисобланади. Улар учун даромад солиги ёки башка йиғимлар ҳам йўқ. Факат бир йилда БХМнинг 1 баравари миқдорида ижтимоий солиг тўлаш кифоя.

АҲОЛИНИ ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ҲАР ҚАНДАЙ ДАВРДА ҲАМ ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ ОЛДИДА ТУРГАН ЭНГ МУҲИМ, ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРДАН ҲИСОБЛАНАДИ. АҲОЛИ БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ЭСА ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯНИНГ ЭНГ АСОСИЙ ШАРТЛАРИДАН БИРИДИР.

Ҳар бир фуқаро ўз салоҳиятини рўёбга чиқариши ва мамлакатнинг иктиносий ривожланишига ҳисса қўшиши мумкин бўлган янада инклузив ва мослашувчан иктиносидётни яратишга қаратилган. Фаолият турлари рўйхатини кенгайтириш янада барқарор ва адолатли иктиносий муҳитни яратишга ёрдам беради, бу эса узоқ муддатли иктиносий ўсиш ва ижтимоий фаровонликка олиб келади.

ИШСИЗЛИКДАН ҲИМОЯ ҚИЛИШДА ЎЗИГА ХОС ЁНДАШУВ

Дунёнинг кўпгина давлатларида ишсизлик ҳолатларида мажбурий ижтимоий суғурга қилишнинг миллий моделлари жорий қилинган. Мисол учун, Германияда ишсизликдан суғурга тизими кенг қарорларни иктиносий ҳимоя тизимининг бир қисмидир. Ишчилар ва иш берувчилар суғурга фонdlарига бадаллар тўлайди, иш жойини йўқотган тақдирда эса фуқаролар ишсизлик нафақасини олади.

Франция тизими кенг ижтимоий ҳимояни таъминлайди ва ишсизликни мажбурий суғурталашни ўз ичига олади. Ушбу тизимда касаба уюшмалари ва иш берувчилар суғурга фонdlарини бошқариша иштирок этади.

Швецияда ҳам ишсизлик нафақаларини ўз ичига олган юқори даражада ривожланган ижтимоий суғурта тизими бор. Швеция моделининг муҳим элементи ишсизлар учун янги касбларни эгаллаш максадида қайта тайёрлаш дастурларини жорий этиш орқали фаол кўллаб-куватлашдан иборат.

Халқ демократик партияси томонидан илгари сурилаётган ишсизлик бўйича мажбурий ижтимоий суғурта қилишнинг миллий модели жорий этилиши фуқаролар ҳаётининг оғир даврларида уларни моддий кўллаб-куватловчи ижтимоий ҳимоя тизимини яратишда муҳим қадам бўлади.

Биз сайлов кампаниясига киришар эканмиз, ҳар бир инсон учун ижтимоий тенглик ва адолат тамоиллари асосида муносиб яшаш шароитини яратиш, ижтимоий тафовутларни камайтириш, мухтожларга ёрдам бериш, камбағаллини қисқартириш, янги иш ўринлари ва даромад манбанинг кўпайтириш бўйича сиёсатни мақсад қилганимиз.

Партиямизнинг парламентда кўпроқ ўринга эга бўлиши, маҳаллий Кенгашлардаги депутатларнинг устунлигига эришиши ижтимоий соҳадаги режаларни янада тезорқ ва муваффақиятлар оамала оширилишини таъминлайди. Энг асосиси, ҳамма учун қулай ва муҳим бўлган ижтимоий соҳа ривожлантирилади.

Феруза МАДРАҲИМОВА, Ким ВИТАЛИЙ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатларига номзодлар.

СҮНГГИ ПАЙТЛАРДА “ЎЗИНИ ЎЗИ БАНД ҚИЛИШ” ТЕЗ-ТЕЗ ТИЛГА ОЛИНМОҚДА. ЎЗ ИШИНИ ЎЗИ ТОПИБ, УНИ ЎЗИ БАЖАРИШ ОРҚАЛИ ДАРОМАД КЎРАДИГАН ИНСОНЛАР ЎЗИНИ ЎЗИ БАНД ҚИЛГАН ҲИСОБЛАНАДИ. БУНДАЙ БАНДЛИКНИНГ ФОЙДАЛИ ЖИҲАТЛАРИ КЎП. АВВАЛО, УЙДАН ИШЛАШНИНГ ҚОНУНИЙ ИМКОНИЯТИ ЯРАТИЛАДИ.

БИР МАЙДОНДА БИР МАҚСАД УЧУН

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР ҲАР ИККИ ТОМОН УЧУН ҲАМ ҲАЙЖОНЛИ ВА СИНОВЛИ ПАЛЛА. ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОД ЎЗИ ИЛГАРИ СУРАЁТГАН ФОЯ ВА ТАШАББУСЛАРНИНГ МАЗМУНИНИ САЙЛОВЧИ ҚАНДАЙ ҚАБУЛ ҚИЛАЁТГАНИНИЯ, ЯНА НИМАЛАРНИ ИСТАЁТГАНИНИ ҲИС ЭТИБ ГАПИРАДИ. САЙЛОВЧИ ЭСА ЎЗ ҲАЁТИЙ МАҚСАД-МУДДАОЛАРИ, ОРЗУ-ИНТИЛИШЛАРИ НОМЗОДНИНГ ДАСТУРИДА ҚАНЧАЛАР МУЖСАССАМ ЭКАНЛИГИГА УРҒУ ҚАРАТАДИ, ХУЛЛАС, ЎЗИГА ХОС МУҲОКАМА ВА МУЛОҚОТ МАЙДОНИ.

АММО БУ БАРЧА МУЛОҚОТЛАРНИ, МУҲОКАМАЛАРНИ БИРЛАШТИРИБ ТУРАДИГАН, ЯГОНА ФОЯ АТРОФИДА МУЖСАССАМ ҚИЛАДИГАН БИР ЖИҲАТ БОР - ВАТАНИМИЗ РАВНАҚИГА ҲИССА ҚЎШИШ, ДАВЛАТ ҲАМДА ЖАМИЯТНИНГ ИЖТИМОИЙ ТАФАККУРИ ЎЙГУН РИВОЖЛНИШИГА ЎЗ УЛУШНИ ҚЎШИШ НИЯТИДИР.

2024 йил 12 октабрь. Шу куни Термиз шаҳридаги Санъат саройи майдонида ўтказилган тарғибот тадбирида ҳам партияни мағафалари, депутатликка номзодлар ўз фикрлари, таклиф ҳамда ташаббусларни мана шу призмада туриб баён қилиши, сайловчилар билан юзлашиб.

Унда ўн минглаб сайловчилар йигилди. Эътиборлиси, уларнинг барчасида ислоҳотларга даҳлдорлик ҳисси мужассам. Яъни, сайловларга бефарқ эмас. Учрашувга келган ҳар бир фўқаро ўз танлови, овози, фикри аҳамиятли эканига ишонади.

Йигилганларга партия Сайловолди дастуридан ўрин олган фоя ва ташаббусларнинг мазмуни, улар нимага хизмат қилиши содда ва равон тилда тушинтириб берилди.

Мулоқотга йигилганларга партия вакилларига дастурдан ўрин олган таклифлар уларнинг ҳаётидан олинганини таъкидлаб, таълим, тиббиёт, ижтимоий ҳимоя каби йўналишлардаги бажъи ташаббусларнинг амалга ошиш механизmlарини очиб беришини сўрashdi. Партия вакиллари ҳам очиқ мулоқотга жиддий тайёргарлик кўргани сезилиди. Улар сайловчиларнинг ҳар бир саволига бирма-бир, атрофлича жавоб берип, масаланинг мөхиятини ётиги билан тушунтириди. Баҳс-у мунозаралар қизигандан қизиди.

Учрашувни кузатар эканмиз, турмуш фароновлигини ошириш, аҳолининг ижтимоий муҳофазасини кучайтиришга қаратилган таклифлар кўпчиликда катта қизиқиш уйғотганига гувоҳ бўлдик.

Учрашувни Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши раиси Улуғбек Иноятов очиб берди. Партия етакчиси Халқ демократик партияси Сайловолди дастуридаги устувор йўналишларга тўхталиб ўтди.

Унда электорат манфаатини ҳимоя қилишга қаратилган ҳаётий таклифлар илгари суриганини қайд этиди.

Хар бир инсон фаронов яшашнинг истайди, орзу-интиларимиз бир-бираiga ўхшаш. Лекин жамиятда ҳамма ҳам тенг имкониятларга эга эмас. Қўллаб-куватлашга, ҳимоялашга муҳтоҷлар бўлади. Шунинг учун давлат кучли ижтимоий сиёсан юритиши лозим, деди партия етакчиси.

Партиянинг асосий мақсади ҳар бир инсон учун муносиб шароит яратиш, ижтимоий тафовутларни камайтириш, муҳтоҷларга ёрдам бериш, камбағалликни кисқартириш, барқарор даромад манбаи билан кафолатлаш экани қайд этиди.

Сайловолди дастурда 15 қадамни ўз ичига олган 150 дан ортиқ янги фоя ва ташаббуслар илгари сурилаётгани айтилди, уларнинг айримлари ҳақида кенгроқ маълумот берилди.

Хусусан, партия ҳар бир шахснинг Конституция билан кафолатланган ижтимоий ҳуқуқларини самарали амалга оширилишини таъминлаш максадида Ижтимоий кодексни қабул қилишга эришмоқчи. Бу ҳужжат ижтимоий соҳадаги қонунчиликни ягона тизимга келтиришга хизмат килади.

Ижтимоий ёрдам ва нафакаларнинг янада адолатли тасмиланишига, жамиятда барқарорликни мустаҳкамлаш учун асос бўлади.

Унинг қабул қилиниши ҳимоя ва қўллаб-куватлаш ягона стандартлар ўрнатилишига ёрдам беради.

Шунингдек, партия ҳар бир инсоннинг бирламчи ҳаётий эҳтиёклари учун муҳим хисобланган "Энг кам истеъмол учаражатларини белгилаш тартиби тўғрисида"ги қонунни қабул қилишга интилади. Бу энг кам истеъ-

мол харажатлари миқдори янгиланиб, ортиб боришнинг кафолати бўлади. Натижада пенсия ва нафакаларнинг энг кам миқдори ҳаётий зарур эҳтиёjlарга етарли бўлади.

Ногиронлиги бўлган шахсларниң қонуний ҳуқуқ ва манфаатларни таъминлаш партия учун устувор вазифа бўлиб қолади. Ижтимоий объектларнинг 80 фоиздан ортиги ногиронлиги бўлган шахслар учун мослашмагани жамиятни иклюзивлаштириш масаласини кун тартибига кўймоқда.

Халқ демократик партияси пенсия ёшини ўзгартирмаслик тафдори бўлиб, давлат пенсия таъминоти тизимини токомиллаштириш, пенсия ва ижтимоий нафакалар инсоннинг ҳаётий эҳтиёjlарга етарли бўлиши учун интилоқда.

Залда гулдорос қарсаклар янгради. Ахир одамийлик, муҳтоҷларга мадад бўлишини ҳалқимиз ҳамиша қўллаб-куватлаган.

Шунингдек, депутатликка номзодлар ўз чиқишида сайлов ҳалқнинг ҳоҳиш-иродасини рўёбга чиқарышнинг олий ифодаси эканини алоҳида таъкидлаб, ўзи илгари суралаётган дастурнинг мазмун-моҳияти ҳақида фикрларини билдириши.

Хусусан, кучли ижтимоий сиёсан юритишининг аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишдаги аҳамияти ҳақида фикр юритиди.

Мулоқотда партия электорати вакиллари ҳам сўзга чиқиб, дастурдаги таклифлар уларнинг оиласи, яқинлари, фаoliyati, ҳаётига яқин эканини таъкидлашиб.

Таълим, тиббиёт, ижтимоий ҳимоя ва пенсия каби йўналишлардаги таклиф-тاشабbулар хусусида фикр билдириши. Халқ демократик партияси сайловга янгича ёндашувлар билан кириб келгани, оммавий тадбирлар, юзма-юз учрашувлар сиёсан партия ва сайловчилар ўртасида ўзаро ишончни мустаҳкамлашга хизмат қилаётгани таъкидланди.

Тадбирда аҳоли вакиллари учрашув ҳақида, номзоднинг дастурда илгари сурilaётган ҳаётий изчил таклифлар ҳақида фикр- мулоҳазаларини баён этишиди.

**ПАРТИЯНИНГ АСОСИЙ
МАҚСАДИ ҲАР
БИР ИНСОН УЧУН
МУНОСИБ ШАРОИТ
ЯРАТИШ, ИЖТИМОИЙ
ТАФОУТЛАРНИ
КАМАЙТИРИШ,
МУҲТОЖЛАРГА
ЁРДАМ БЕРИШ,
КАМБАҒАЛЛИКНИ
ҚИСҚАРТИРИШ,
БАРҚАРОР ДАРОМАД
МАНБАИ БИЛАН
КАФОЛАТЛАШ ЭКАНИ
ҚАЙД ЭТИЛДИ.
САЙЛОВОЛДИ
ДАСТУРИДА 15 ҚАДАМНИ
ЎЗ ИЧИГА ОЛГАН 150
ДАН ОРТИҚ ЯНГИ ФОЯ
ВА ТАШАББУСЛАР
ИЛГАРИ СУРИЛАЁТГАНИ
АЙТИЛДИ, УЛАРНИНГ
АЙРИМЛАРИ ҲАҚИДА
КЕНГРОҚ МАЪЛУМОТ
БЕРИЛДИ.**

**Хуршида МИНГАТОВА,
маҳалла фаоли,
ўқитувчи:**

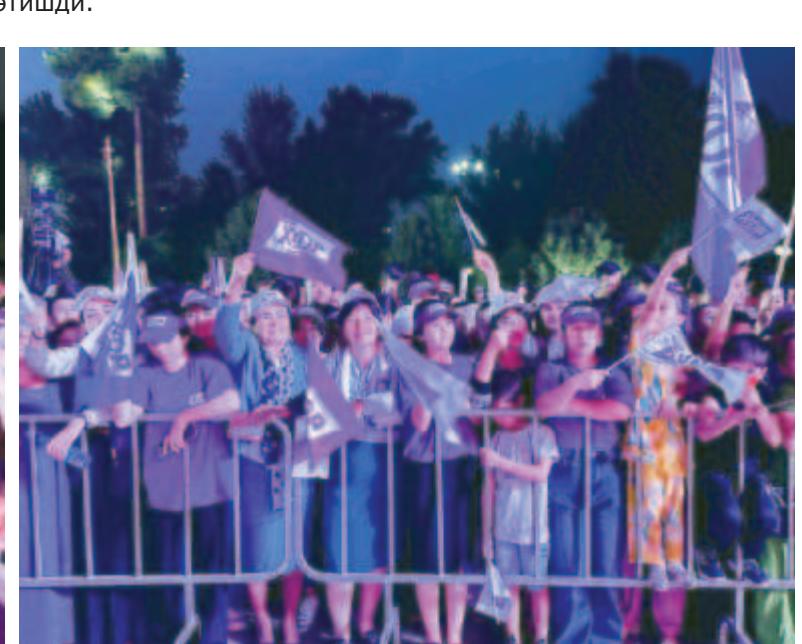
- Партия дастури билан танишар эканман, дастур ҳалқчил, сода тилда, аниқ ва лўнда тузилганилиги билан менинг ўзтиборимни ўзига тортди. Унда, ҳалқнинг турмуш дараҷасини оширишга қаратилган тақлифлар, ҳалқни кийнайётган муаммолар ва уларнинг ечими асослантирилган холда ёритиб берилган.

Хусусан, ижтимоий аҳамиятига эга товар вард эканман, дастур ҳалқчил, сода тилда, аниқ ва лўнда тузилганилиги билан менинг ўзтиборимни ўзига тортди. Жумладан, аҳоли томонидан исроғарчилик ҳолатларини камайтириш, кам таъминланган оиласларнинг қарзга ботиб кетишига чек қўйиш мақсадида тўйлар, дағн маросимлари ва бошқа оиласларни таъкидлашиб. Унда, ҳалқнинг турмуш дараҷасини оширишга қаратилган тақлифлар, ҳалқни кийнайётган муаммолар ва уларнинг ечими асослантирилган холда ёритиб берилган.

Хусусан, ижтимоий аҳамиятига эга товар вард эканман, дастур ҳалқчил, сода тилда, аниқ ва лўнда тузилганилиги билан менинг ўзтиборимни ўзига тортди. Жумладан, аҳоли томонидан исроғарчилик ҳолатларини камайтириш, кам таъминланган оиласларнинг қарзга ботиб кетишига чек қўйиш мақсадида тўйлар, дағн маросимлари ва бошқа оиласларни таъкидлашиб. Унда, ҳалқнинг турмуш дараҷасини оширишга қаратилган тақлифлар, ҳалқни кийнайётган муаммолар ва уларнинг ечими асослантирилган холда ёритиб берилган.

Бугун тўйлар ва бошқа маросимлар ким ўзарга ўтказиладигандек гўё. Ҳаттаки, кимдир умра зиёратидан келса ҳам маросимлар худди дабдабали тўйдек бўлиб кетапти. Агар партия дастурда белгиланган масалалар ижро этилса, исроғарчиликнинг ҳам олини оларни, ҳам тўй ва маросимларда мейёр белгиланган бўлар эди.

Яна бир мисол, ипотека кредити тўлови бўйича қарздорлик юзага келганилиги сабабли гаровга қўйилган кўчмас мулкни аукцион-

62-ОКРУГ, ХОРАЗМ

МАТКАРИМОВ Жаҳонгир,
Ўзбекистон Халқ демократик
партиясидан Қонунчиллик палатасига
номзод:

-Статистик маълумотларга кўра, жорий йил сентябрь ҳолатига республикаизда кўп қаватли уйлар сони қарийб 42 мингтага

БОШҚАРУВ СЕРВИС КОМПАНИЯЛАРИ ҲИСОБДОРЛИКНИ ҲИС ҚИЛСИН

етган. Бу шаҳарсозликни ривожлантириш, демографик кўрсаткичларга мутаносиб равишда кўп қаватли турар жойлар қуриш кўламини кенгайтириш, ахоли учун замонавий инфраструктуранларни яратиш йўлида амалга оширилаётган бунёдкорлик ишларининг изчилигини кўрсатади. Аҳамиятлиси, бугунги кунда ушбу кўп қаватли уйларнинг 92 фоизига 821 тадан ортиқ бошқарув сервис компаниялари хизмат кўрсатмоқда.

Мазкур ташкилотлар томонидан манзили дастур асосида кўп қаватли уйларнинг том қисмини, кириш йўлакларини, ертўла ва ички муҳандислик-коммуникация тармоқларини таъмирилаш, энерго тежамкор лампларни кодли темир эшиклар ўрнатиш ишлари изчили олиб бораётган маълум.

Тизимдаги бундай ўзгаришлар роса тўрт йил олдин кўп квартирила уйларга хизмат кўрсатишни таомиллаштириш мəксадида бошқарув сервис ташкилотлари фаолиятини йўлга кўйиш амалиёти бугун ўзини оқлаёт-

ганини тасдиқлайди. Унга қадар кўпинча сансалорлиги техника ёки мутахассис етиш-маслиги важидан ахолига хизмат кўрсатиш сифати паст бўлиб келган ўй-жой мўлодорлари ширкатларига одамларимизнинг ишонччи деярли йўқолган эди.

Бирок бошқарув сервис компаниялари бор дегани кўп қаватли уйларда муммомлар тугатиди, деганимас. Ҳали-ҳамон жойларда кўп квартирила уйларнинг таъмирилашибиги, лифт, ертўла, инимлик суви, иссиқлик таъминоти билан боғлиқ муммомлардан ахолининг норозилик ҳолатларига одамларни кўзимиз тушади, кўп қаватли уйлар олдида болалар учун ўйин майдончалари қаровсиз ётади, ўрнатилган аттракционлар ҳам эскирган ва болалар учун хавфли, ҳатто баъзан бу ўйин майдончалари ва унинг ён-атрофини автотурагроҳга айлантириб олиш ҳолатлари мавжуд.

Шу каби муммомларга узил-кесл нукта қўйишнинг ягона чораси – бу бошқарув сервис компаниялари хизмат кўрсатиш даражасини яхшилаш, уларнинг ахолига сифатли хизмат кўрсатиши, шаффофлик

ТАЛАБА-ЁШЛАРИМИЗ МАНФААТИ УЧУН

САТТАРОВА Гулноза,
Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан
Қонунчиллик палатасига номзод:

-Мамлакатимизда соглиқни саклаш тизимини ҳалқаро стандартлар асосида ривожлантириш, тиббий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш, ахоли саломатлигини ишончли муҳофаза килиш, соҳани тубдан ислоҳ этишига каратилган дастурлар изчили амалиётга йўналтирилоқда. Сўнгги етти йилда ушбу максадлар учун бюджетдан ахратилаётган маблаглар ҳажми 5,9 триллион сўмдан 33,5 триллион сўмга, яъни, бу баъварга ошиди. Бунинг сарасида жойларда, айниска, шахар ва туман марказларидан узок бўлган ахоли манзилларда замонавий тиббий муассасалар барпо этилмоқда. Касалликларни эрта аниқлаш, ирсий ва сурункали касалликлар профилактикаси, скрининг текширувлири сифат ҳамда камроров даражаси кўтарилид. Гипертония, юрак ишемик ва сурункали ўпка хасталиклари, бронхиал астма, қанди диабет, гепатит каби ахоли ўтасида ёнг кўп учрайдиган еттига касаллик

гурухи бўйича даволаш стандартлари ҳалқаро талаблар асосида янгиланди. Бир пайтлар факат пойтахтдаги республика тиббий марказларида қилинган мураккаб жарроҳли амалиётлари бугун вилоят, ҳатто туманлардаги тиббиёт бирлашмаларнида амалга оширилмоқда. Тиббий хизматнинг ривожлангаётганини пировардиде одамларимизнинг узогини яқин, мушкулини енгил қилипти.

Шунинг баробарида бирламчи тиббий муассасалар фаолиятида кўзатилаётган илғор тиббий техникалар, дори-дармонлар ва тор мутахassislar таъминоти билан боғлиқ камчиликларни бартарап этиши, замонавий тиббиётни ҳалқقا яқинлаштириш кун тартибидаги мухим масалалардан бўлиб қолмоқда.

Партияниш ушбу йўналишда асосида, аниқ тақлифларни илгари сурмоқда. Вилоятларнинг кўп тармоқни тиббиёт ва тиббий диагностика, болалар кўп тармоқни тиббиёт марказлари ҳамда туман (шаҳар) тиббиёт бирлашмаларини замонавий технологиялар ҳамда тегишли мутахassislar билан таъмилаш бўйича маҳсус дастурлар қабул қилиш ва икросини кафолатлаш шулавар жумласидандир.

Баъзан ўзи ёки яқин инсонини безовта килаётган хасталикнинг нима эканини билмай, аниқ ташхис учун узоқ чакирим йўл босиб, пойтахтга келаётган, вақт, маблаг борасида йўқотишлар қилаётган қанча кишилар бор. Агар партияниш тақлифи тизимили йўлга қўйилса, фуқароларимизнинг тиббий хизматдан фойдаланиш қўлайликлари янада ортади.

Колаверса, касалликларни барвақт аниқлаш орқали уларнинг салбий оқибатларини юмшатишга эришиш максадида ахолини скрининг қилиш кўламини кенгайтириш замонавий тиббиётни ҳалқقا яқинлаштиришга, миллият генофондини сақлашга замин яратади.

жойи мавжуд бўлиб, уларнинг сигими 127 минг 792 ўринни ташкил қиласди. Бу ётоқхонага ёхтиёжи бор талаба-ёшларнинг 54 физизни қамраса имконини беради. Шу билан бир қаторда республика миқёсида саксондан зиёд талабалар туар жойларини барпо этиш лойиҳалари амалга оширилаётгани айтилмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастурида таълимда ижтимоий тенглиники таъминлаш мамлакатимизда демократик жамиятни шакллантиришининг мухим омилларидан бири экани белгилаб қўйилган. Шундан келиб чиқиб, ёхтиёжданд талабаларнинг таълим олиши, ўз устида ишлаши учун муким ва қулаҳ бошшанаға эта бўлиш ҳал қўйувчи роль ўйнашини хисобла олиб, талабалар туар жойларини жадал суръатда кўпайтиришга ургу бермоқда. Бу мақсадни амалга оширишда хусусий сектор иштирокини мухим, деб билмоқда.

Аниқрок айтганда, XDPning талабаларни турар жой билан таъминлаш бўйича олий ўкув юртларига қўйиладиган талабларни кучайтириш ва хусусий ётоқхоналар тизимини яратиш тақлифи талаба-ёшлар сони йил сайн сезиларли даражада ошиб бораётган бир пайтда энг мақбул ечимлардан хисобланади.

Тўғри, бу йўналишда ёшларимиз манфаатига хизмат қилувчи тегишли чора-тадбирлар кўйилмоқда. Масалан, ётоқхона билан қамраб олинманган, ижара ҳуқуқи асосида яшайдиган давлат олий таълим соҳасида соглом ракобат мухитини шакллантириш, олий таълим билан қамраб олиш даражасини ошириш максадида рўёбга чиқарилаётган тизимли ишлар натижасида хозирги кунда республика ОТМ сони 211 тага эти. Уларнинг 112 таси давлат, 30 таси хорижий ва 69 таси нодавлат OTM хисобланади. Ёшларимизнинг олий таълимга қамрови 43 фоизга етказилгани соҳавий ўзгаришлар ва янгиланишларнинг эътирофа лойик маҳсулидир.

Яна рақамларга диккат қаратамиз. Бугунги кунда 112 та олийгоҳда жами 338 та талабалар туар

жойи мавжуд бўлиб, уларнинг сигими 127 минг 792 ўринни ташкил қиласди. Бу ётоқхонага ёхтиёжи бор талаба-ёшларнинг 54 физизни қамраса имконини беради. Шу билан бир қаторда республика миқёсида саксондан зиёд талабалар туар жойларини барпо этиш лойиҳалари амалга оширилаётгани айтилмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастурида таълимда ижтимоий тенглиники таъминлаш мамлакатимизда демократик жамиятни шакллантиришининг мухим омилларидан бири экани белгилаб қўйилган. Шундан келиб чиқиб, ёхтиёжданд талабаларнинг таълим олиши, ўз устида ишлаши учун муким ва қулаҳ бошшанаға эта бўлиш ҳал қўйувчи роль ўйнашини хисобла олиб, талабалар туар жойларини жадал суръатда кўпайтиришга ургу бермоқда. Бу мақсадни амалга оширишда хусусий сектор иштирокини мухим, деб билмоқда.

Аниқрок айтганда, XDPning талабаларни турар жой билан таъминлаш бўйича олий ўкув юртларига қўйиладиган талабларни кучайтириш ва хусусий ётоқхоналар тизимини яратиш тақлифи талаба-ёшлар сони йил сайн сезиларли даражада ошиб бораётган бир пайтда энг мақбул ечимлардан хисобланади.

Тўғри, бу йўналишда ёшларимиз манфаатига хизмат қилувчи тегишли чора-тадбирлар кўйилмоқда. Масалан, ётоқхона билан қамраб олинманган, ижара ҳуқуқи асосида яшайдиган давлат олий таълим соҳасида соглом ракобат мухитини шакллантириш, олий таълим билан қамраб олиш даражасини ошириш максадида рўёбга чиқарилаётган тизимли ишлар натижасида хозирги кунда республика ОТМ сони 211 тага эти. Уларнинг 112 таси давлат, 30 таси хорижий ва 69 таси нодавлат OTM хисобланади. Ёшларимизнинг олий таълимга қамрови 43 фоизга етказилгани соҳавий ўзгаришлар ва янгиланишларнинг эътирофа лойик маҳсулидир.

Яна рақамларга диккат қаратамиз. Бугунги кунда 112 та олийгоҳда жами 338 та талабалар туар

ЭҲТИЁЖМАНД ИНСОНЛАРГА МАДАД

ДҮЙСЕНБАЕВ Олимжон,
Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан
Қонунчиллик палатасига номзод:

-Мамлакатимизда соглиқни саклаш ташкилоти маҳсулотларни замонавий тиббий кўшичмалар билан зарарланган озиқ-овқат маҳсулотларини истеъмол килиши туфайли ошқозон-ичак касалликларига йўлиқадилар. Уларнинг 400 мингдан зиёди айнан шу сабаб билан оламдан куз юмади.

Бизнинг асризига келиб илм-фаннинг жадал тараққий этиши барча соҳада, хусусан, озиқ-овқат саноатида хам мисли кўрилмаган кашfiyettariga турти бермоқда. Бугун инсоният учун ҳатто сунъий гўшт ва сунъий тухум ҳам янгилиги бўлмай қолди. Озиқ-овқат хавфсизлиги тобора стратегик аҳамият касб этиб бораётган, глобал экологик тангликлар ортаётган айни замонда бундай янгилкларнинг бевосита инсон ва миллат саломатлигини ҳамда даҳли бор, бу энди мутахассис-экспертлар учун мавзу. Айтмоқчи бўлганимиз шуки, инсон соглиги учун хавфли

жойи мавжуд бўлиб, уларнинг сигими 127 минг 792 ўринни ташкил қиласди. Бу ётоқхонага ёхтиёжи бор талаба-ёшларнинг 54 физизни қамраса имконини беради. Шу билан бир қаторда республика миқёсида саксондан зиёд талабалар туар жойларини барпо этиш лойиҳалари амалга оширилаётгани айтилмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастурида таълимда ижтимоий тенглиники таъминлаш мамлакатимизда демократик жамиятни шакллантиришининг мухим омилларидан бири экани белгилаб қўйилган. Шундан келиб чиқиб, ёхтиёжданд талабаларнинг таълим олиши, ўз устида ишлаши учун муким ва қулаҳ бошшанаға эта бўлиш ҳал қўйувчи роль ўйнашини хисобла олиб, талабалар туар жойларини жадал суръатда кўпайтиришга ургу бермоқда. Бу мақсадни амалга оширишда хусусий сектор иштирокини мухим, деб билмоқда.

Аниқрок айтганда, XDPning талабаларни турар жой билан таъминлаш бўйича олий ўкув юртларига қўйиладиган талабларни кучайтириш ва хусусий ётоқхоналар тизимини яратиш тақлифи талаба-ёшлар сони йил сайн сезиларли даражада ошиб бораётган бир пайтда энг мақбул ечимлардан хисобланади.

Тўғри, бу йўналишда ёшларимиз манфаатига хизмат қилувчи тегишли чора-тадбирлар кўйилмоқда. Масалан, ётоқхона билан қамраб олинманган, ижара ҳуқуқи асосида яшайдиган давлат олий таълим соҳасида соглом ракобат мухитини шакллантириш, олий таълим билан қамраб олиш даражасини ошириш максадида рўёбга чиқарилаётган тизимли ишлар натижасида хозирги кунда республика ОТМ сони 211 тага эти. Уларнинг 112 таси давлат, 30 таси хорижий ва 69 таси нодавлат OTM хисобланади. Ёшларимизнинг олий таълимга қамрови 43 фоизга етказилгани соҳавий ўзгаришлар ва янгиланишларнинг эътирофа лойик маҳсулидир.

Яна рақамларга диккат қаратамиз. Бугунги кунда 112 та олийгоҳда жами 338 та талабалар туар

жойи мавжуд бўлиб, уларнинг сигими 127 минг 792 ўринни ташкил қиласди. Бу ётоқхонага ёхтиёжи бор талаба-ёшларнинг 54 физизни қамраса имконини беради. Шу билан бир қаторда республика миқёсида саксондан зиёд талабалар туар жойларини барпо этиш лойиҳалари амалга оширилаётгани айтилмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастурида таълимда ижтимоий тенглиники таъминлаш мамлакатимизда демократик жамиятни шакллантиришининг мухим омилларидан бири экани белгилаб қў

НОМЗОДЛАРИМИЗ САЙЛОВЧИЛАР НИГОҲИДА

**ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ПАРЛАМЕНТ ВА
МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАРГА БЎЛИБ ЎТАДИГАН САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН
РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БАРЧА ҲУДУДЛАРИДА САЙЛОВОЛДИ ДАСТУРИ
ТАРГИБОТИГА БАҒИШЛАНГАН УЧРАШУВЛАР ТАШКИЛ ҚИЛМОҚДА.
УЧРАШУВЛАРДА ПАРТИЯ НОМЗОДЛАРИ ВА ФАОЛЛАРИ ПАРТИЯ ФОЯ ВА
ТАШАББУСЛАРИНИ КЕНГ ЖАМОАТЧИЛИККА ТУШУНТИРИБ БОРМОҚДА. БУ
ТАДБИРЛАР ПАРТИЯ ВАКИЛЛАРИ УЧУН ЎЗ ДАСТУР ВА НОМЗОДЛАРИНИ
САЙЛОВЧИЛАРГА ТАНИШТИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАЁТГАН БЎЛСА,
САЙЛОВЧИЛАРГА ПАРТИЯЛARNИНГ ТАКЛИФЛАРИНИ, ФОЯЛАРИНИ ЎРГаниш
ИМКОНИНИ БЕРИБ, БЎЛАЖАК САЙЛОВДА ҚАЙСИ НОМЗОД ВА ФОЯГА ОВОЗ
БЕРИШ БОРАСИДА БИР ҶАРОРГА КЕЛИШИГА ЗАМИН ЯРАТАДИ. ОЧИҚ
МУЛОҚОТ ТАРЗИДА ЎТАЁТГАН БУНДАЙ УЧРАШУВЛАР ЙИҒИЛГАНЛАРДА
КАТТА ТААССУРТ ҚОЛДИРМОҚДА.**

Халқ демократик партиясининг шундай учрашувларидан бири Бухоро вилоятининг Бухоро туманида бўлди.

Мулоқотда сайловчиларга Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастуридан ўрин олган ижтимоий химояни кучайтириш, пенсия тизимига ўзгартирishлар киритиш, ногиронлиги бор шахсларни ҳар томонлама қўллаб-кувватлаш, ахоли бандлигини таъминлаш билан боғлиқ таклиф ва ташабbusлар мазмун-моҳияти аниқ мисоллар билан сўзлаб берилди.

Қашқадарё вилоятининг Касби туманида ҳам Олий Мажлис Конунчиллик палатаси ҳамда халқ депутатлари вилоят ва Касби туман Кенгашларига кўрсатилган депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан учрашуви ташкил этилди.

Учрашув тадбирини Ўзбекистон ХДП туман Кенгаши раиси С.Хамроев очди. Иштирокчиларга партиянинг 15 та стратегик қадамдан изборат Сайловолди дастуррида белгилangan таълим ва тиббиёт йўналишидаги ташабbusларнинг мазмунига чуқур тўхталиб ўтилди. Сайловчилар томонидан берилган саволларга ҳам бирма-бир жавоб берилди.

Тадбир якуннада йиғилганлар сайловда фаол бўлишига, Халқ демократик партияси ва номзодларига овоз беришга чақирилди.

Жиззах вилоятининг Зарбдор туманида жорий ийлиг сайловларда биринчи марта овоз берадиган ёшлар билан учрашув ўтказилди.

Халқ демократик партияси фаоллари ёшларга Сайловолди дастурдан ёшлар сиёсатига тегишли бўлган бандларини атрофлича тушунтириб беришиди.

Бундан ташқари, ёшларга сайловларнинг мамлакат учун аҳамияти, сайловчи маданийти ҳақида тушиностишлар олиб борилиб, сайловда фаол бўлишига чақирилди.

ҲАР БИР ИНСОН ФАРОВОНИЛГИ УЧУН!

Шароф Рашидов туманида ЎзХДПдан Олий Мажлис Конунчиллик палатаси депутатликка кўрсатилган номзод Феруз Қулиева ва вилоят Кенгашига номзодлар О.Бобумуродов ҳамда Нуриддин Холматовлар сайловчилар билан учрашиди.

Тадбирда партияning янги Сайловолди дастуррида белгилangan мақсад ва вазифалар ҳақида атрофлича сўз юритилиб, давлат ва жамиятни ривожлантириш, хукуклар ва имкониятлар тенглигини таъминлаш, кучли ижтимоий сиёсат юритишга оид кўплаб таклиф ва ташабbusлар илгари суриглани тўғрисида батаффил тўхталиб ўтилди.

Йиғилганлар орасида аёллар кўпчиликни ташкил киlgани учун улардан партия аёлларни қўллаб-кувватлаш учун қандай таклифларни илгари суроётгани ҳақидаги савол янгради. Номзодлар дастурдан ўрин олган аёллар борасидаги таклифларни аниқ ечимлами билан айтиб ўтишиди.

Уларга таклифлар маъқул келганини таъкидлашиб, бўлажак сайловда Халқ демократик партиясини қўллаб-кувватлашини маълум қилишиди.

Бухоро вилоятининг Қоровулбозор туманидан йиғилганлар маданият сарой биноси мажлислар залиди ҳам Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастурни ҳамда депутатликка номзодларни кенг тарғиб этишга қаратилган учрашув бўлиб ўтди.

Сўзга чиқган номзод Г.Нарзиева Сайловолди дастурдан ўрин олган ижтимоий химояни кучайтириш, пенсия тизимига ўзгартирishлар киритиш, ногиронлиги бор шахсларни ҳар томонлама қўллаб-кувватлаш, ахоли бандлигини таъминлаш билан боғлиқ таклиф ва ташабbusлар мазмун-моҳиятини аниқ мисоллар билан тушунтириди.

Сайловда фаол бўлиш ҳамда Халқ демократик партияси номзодлари, унинг дастури ва партияига овоз беришига чақирилди.

Шундан сўнг, сўзга чиқкан иштирокчилар партия ва номзодларимизни қўллаб-кувватлаб, ўз фикр-мулоҳазарини билдирилар

МЕНИНГ БИРИНЧИ САЙЛОВИМ

Ёшлар билан учрашувлар Бухоро вилоятида ҳам ўтказилди. Олий Мажлис Конунчиллик палатаси ҳамда халқ депутатлари мажаллий Кенгашларга сайлов ўтказилиши муносабати билан Бухоро шаҳridagi Бухоро Давлат тиббиёт институтидаги 1 босқич талабалари ва Ўзбекистон ХДП Бухоро вилоят кенгаши Ёшлар ва хотин-қизлар билан ишлаш сектори бўлим бошлиги билан ҳамкорликда "Менинг биринчи сайловим" мавzuida сухбат ўтказилди.

Давра сухбатида 100 нафарга яқин биринчи мартта сайловда иштирок этиши мумкин бўлган ёшлар иштирок этишиди. Ёш талабаларга сайлов жараёнida фуқаролар ўз хукукларидан тўлиқ фойдалантиши учун шаҳарот яратилгани, тенглик, ошкоралик ва адолатлилик тамоилларига қатъий амал қилинишига этибор қаратилиши таъкидланди.

Номзодларимиз йиғилганларга партия Сайловолди дастуррида асосий жиҳатларни оддий, халқчил тилда гапириб бердилар.

Вилоятнинг Ромитан туманидаги Ахборот-кутубхона маркази мажлислар залиди Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Сайловолди дастурни ҳамда депутатликка номзодларни кенг тарғиб этишга қаратилган учрашув бўлиб ўтди.

Тадбирда партияидан кўрсатилган барча номзодлар иштирок этиди. Мулоқотда "Ижтимоий тенглик тарафдоримиз" шиорини ўзида мужассам этган партия максадлари аниқ вазифалар рўёбига қаратилгани билан аҳамияти экани таъкидланди.

Сайловолди дастурдан ўрин олган ижтимоий химояни кучайтириш, пенсия тизимига ўзгартирishлар киритиш, ногиронлиги бор шахсларни ҳар томонлама қўллаб-кувватлаш, ахоли бандлигини таъминлаш билан боғлиқ таклиф ва ташабbusлар мазмун-моҳияти тушунтирилди.

Шундан сўнг сўзга чиқкан иштирокчилар партия ва номзодларимизни қўллаб-кувватлаб, ўз фикр-мулоҳазарини билдирилар.

ТАРГИБОТ ЖАРАЁНЛАРИДА ХОТИН-ҚИЗЛАРИМИЗ ФАОЛ ИШТИРОК ЭТМОҚДА

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Шоғирон туман Кенгаши томонидан 14-Саврак сайлов округидан кўрсатилган номзод Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлис Сенатининг бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари кўмитаси раиси Эркин Гадоев билан "Тинчлик" ва А.Навоий маҳалла фуқаролар

Ийинларида сайловчилар билан учрашув бўлиб ўтди. Мулоқотда “Биз фуқаролар барча таълим мусасаларида сифати мактабгача, ўрта, олий таълим, шунингдек, касбий таълим олиш, малакасини ошириши учун тенг имкониятлар яратишга эришмоқчимиз” шиорини ўзида мужассам этган партия мақсадлари аниқ вазифалар рўёбига қаратилгани билан аҳамиятли экани таъкидланди.

Аёллар билан мулоқотлар Тошкент вилоятида ҳам ўтказилди. Тошкент вилояти кенгаши томонидан Чирчиқ шаҳар 3-сонли оиласиёвий поликлиникада фаoliyat олиб бораётган хотин-кизлар билан сайловолди тарғибот тадбири ташкил этилди.

Тадбир иштирокчиларига бу йилги сайлов тизими мажоритар ва пропорционал сайлов тизимлари ҳақида тушунчалар берилди. Учрашув сўнгига хотин-кизлар томонидан берилган саволларга атрофлича жавоблар берилди ва уларни Ўзбекистон Халқ демократик партияси овоз беришларига чақирилди.

РЕЖА, ҲАРАКАТ, НАТИЖА

Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан Олий Мажлис Конунчиллик палатаси ва маҳаллий Кенгашлар депутататлигига номзодлар иштирокида Талимаржон шахарчасидаги маданият саройида сайловчилар билан учрашув бўлиб ўтди.

Учрашувда номзодлар партияниң бу йилги Сайловолди дастури 10 та йўналишида 15 та стратегик қадамдан иборат устувор мақсадлар мазмун-моҳијитини сайловчиларга таништириши. Шундан сўнг номзодлар сайловчиларга ўз дастурлари билан ҳам таништиришди.

Партияниң дастурий мақсадлари, табиийки, келгуси беш йилга мўлжаллашган Сайловолди дастуридаги 150 дан ортиқ ташаббусларнинг мазмун-моҳијиятини сайловчиларга таништириши. Шундан сўнг номзодлар сайловчиларга ўз дастурлари билан ҳам таништирилди.

Аҳолининг эҳтиёжманд қатламлари, жумладан, кексаларнинг манфаатларини химоя қилиш, жамиятда ролини ошириш, уларга ижтимоий хизмат кўрсатишни давр талаблари асосида ривожлантириши билан боғлиқ тақлиф-ғояларга батафсил тўхталиб ўтиди.

Халқ демократик партияси изъ Сайловолди дастuriда пенсия таъминотини такомиллаштириш учун халқчил ғояларни тақлиф қилаётгани эътирофга лойиқлиги таъкидланди. Учрашувда иштирокчилар Халқ демократик партиясидан кўрсатиладиган номзодларнинг дастури юзасидан ўзларини қизиқтирган саволларга батафсил жавоб олдилар.

Сидарә вилоятининг Ширин шаҳар ёшлар хиёбонида Олий Мажлис Конунчиллик палатаси депутататлигига номзод Ш.Намозова сайловчилар билан учрашди. Тадбирda партияниң янги Сайловолди дастuрида белгиланган мақсад ва вазифалар ҳақида атрофлича сўз юритилиб, давлат ва жамиятни ривожлантириш, хукуклар ва имкониятлар тенглигини таъминлаш, кучли ижтимоий сиёсат юритишга оид кўплаб тақлиф ва ташабbusлар илгари суриглани тўғрисида батафсил тўхталиб ўтилди.

Партия ўз дастурий мақсадларга эришиш йўлида кейинги беш йиллик учун 10 та йўналиш, 15 та стратегик қадамдан иборат устувор вазифалар белgilab олининг таъкидланди.

Шунингдек, тадбир доирасида сайловчилар учун концерт дастури тақдим этилди ҳамда сайловчilar ўртасида викторина ўйинлари ўтказилиб, партияниң эслалик совғалари топширилди. Тадбир сўнгидага юртошларимизни сайловларда фаол иштирок этишига чақирилди.

ЮЗМА-ЮЗ УЧРАШУВЛАР

Андижон вилоятида номзодларнинг учрашувлари ҳам давом этмоқда. Вилоятning Бўстон туманиндағи 20-қишлоқ оиласиёвий шифохонасида маҳалла аҳолиси иштирокида тарғибот тадбири ташкил этилди.

Тадбирda Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчиллик палатасига тумandan номзоди кўрсатилган Абдурахимов Хушнубек, вилоят кенгашига номзод Тўйчиева Матлубаҳон ҳамда туман Кенгашига

“
ЎТГАН ҲАФТА ДАВОМИДА РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БАРЧА ҲУДУДЛАРИДА САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН ОЧИҚ ВА ЭРКИН МУЛОҚОТ ОЛИБ БОРИЛДИ. НОМЗОДЛАР ЎЗ САЙЛОВОЛДИ ДАСТУРЛАРИНИ ОММАГА НАМОЙИШ ЭТИШДИ. БИР СЎЗ БИЛАН АЙГАНДА, БУНДАЙ ОЧИҚ МУЛОҚОТЛАР ҲАР ДОИМ САМИМИЙ ВА КЎТАРИНИКИ РУХДА ЎТАДИ. ЧУНКИ САЙЛОВЧИЛАРГА ОЧИҚЛИК, ЮЗМА-ЮЗ УЧРАШУВЛАР МАНЗУР КЕЛАДИ. ШУ БИЛАН БИРГА УЧРАШУВЛАРДА САЙЛОВЧИЛАРНИ САЙЛОВДА ФАОЛ БўЛИШГА ЧАҚИРИЛДИ.

номзоди кўрсатилган Нишонов Муродуллолар Сайловолди дастури ҳамда ўзларининг ҳудудларни ижтимоий ривожлантириш юзасидан ижтимоий дастурлари ҳақида иштирокчиларга тушунчалар берилди. Шунингдек, тадбирda Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчиллик палатаси депутати Е.В.Бабенко ҳамда унинг вилоядаги ёрдамчisi Б.У.Курбоновлар томонидан Олий Мажлис Конунчиллик палатаси томонидан ўтган беш йил давомида ҳалқ манфаатларини кўзлаб қабул қилинган қонунлар ҳамда Сайловолди дастури ҳақида кенг тушунчалар берилди.

Тошкент вилояти Бўстонлик туманиндағи “Маърифат” МФИда номзодларнинг сайловчилар билан сайловолди тарғибот тадбири ташкил этилди. Тадбирda партияниң янги Сайловолди дастури, номзодлар таништирилди. Учрашувга Ўзбекистон ХДП Тошкент вилояти кенгаши раиси А.Умаралиев бошчилик қилди. Номзодлар ўзларининг сайловолди дастурлари билан сайловчиларни таништирилди. Ўз навбатида сайловчилар ҳам ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олди.

Тадбир якунида сайловчилардан сайловда фаол бўлишга ҳамда Халқ демократик партияси номзодларида овоз берига чакирилди.

Фарона вилоятининг Қува туманиндағи Абу Али Ибн Сино номидаги тиббиёт техникумидаги партияниң номзодларнинг Сайловолди ташвиқ тадбири бўлиб ўтилди.

Унда Олий Мажлис Конунчиллик палатаси депутататлигига номзод Дилбархон Мамаджанова ва вилоят Кенгаши маъсул ходимлари иштирок этиди.

Дилбархон Мамаджанова партияниң Сайловолди дастурида бепул ва имтиёзли тўловлар асосида фолият кўрсатадиган давлат мактабгача таълим мусасалари тармолигини кенгайтириш ва келгусида 3 – 6 ёшдаги болаларни мажбурий мактабгача таълим билан камраб олиш, мактабгача таълим муассасаларида 3 ёшдан кичига болалар учун маҳсус тарбия гурухларини ташкил этиши партияниң бу йилги сайловларидаги асосий ғояларидан бирни эканлиги тушунтирилди.

Ўтган ҳафта давомида Республикамизнинг барча ҳудудларида сайловчилар билан очиқ ва эркин мулоқот олиб бораётди. Номзодлар ўз Сайловолди дастурларини оммага намойиш этишди. Бир сўз билан айтганда, бундай очиқ мулокotлар ҳар доим самимий ва кўтарикини руҳда ўтади. Чунки сайловчиларга очиқлик, юзма-юз учрашувлар манзур келади. Шу билан бирга учрашувларда сайловчиларни сайловда фаол бўлишга чакирилди.

Инсон қадғи устувор

Ижтимоий сиёсат ҳар бир давлат ва жамият тараққиётнинг, таъбир жоиз бўлса, таянч устунларидан биридир. Жамиятдаги турли қатлам ўртасида тенгликни таъминлаш, шу орқали ижтимоий адолат ва ижтимоий мувозанатни қарор топтириш пировардида одамларни рози қилиш, айни пайтда кенг кўламли ислоҳотларга дахлдорлик ҳиссими оширади.

Социолог-олимлар ижтимоий сиёсатин тарихий феномен сифатида XX асрнинг иккинчи ярмида шакланган, деган қарашни илгар сурсалар-да, олис мозий инсоният тамаддунида ижтимоий тенгиззик ва ижтимоий зиддиятларни бартараф этишида иқтисодий, ҳуқуқий ва бошка таъсир механизмларини амалда қўллаган давлатлар ҳамда ҳукмдорларнинг сафи из бўлмаганидан далолат беради. Зотан, соҳибқирон Амир Темур ҳам давлат ва халқ бошқарувида “Куч - адолатда” деган тамойилни илгари сургани ҳамда бу ўз даврида Мовароуннаҳрдек қудратли давлатни барпо этишида дастурламал бўлгани тарихдан маълум.

КОНСТИТУЦИОН ҲУҚУҚ

Ҳар қандай давлат ва жамиятда шундай қатлам вакиллари борки, уларни қашшоқликдан химоялаш, ҳуқуқ ва мағфаатларини таъминлаш учун ҳукум томонидан зарур ёрдамлар кўрсатилиши шарт ва бу ижтимоий адолат тамойилига хизмат қиласди. Улар пенсия ва нафака олувчиладир.

Ўтган йили янги таҳрирда қабул қилинган Конституциямизнинг 46-моддасида ҳар ким қариганда, меҳнат қобилиятини йўқотганда, ишсисликда, шунингдек, бокувчисини йўқотганда ва қонунда назарда тутилган бошка ҳолларда ижтимоий таъминот ҳуқуқига эга экани қатъий белгилаб кўйилди. Бу давлат ўз фоалиятини амалга оширишда ижтимоий адолат тамойилига содиқлиги ва событигини яна бир карра намоён этиши баробарида ижтимоий ислоҳотчи

ётида турли қатлам ўртасидаги манфаатлар номутаносиблигини бартараф этишида ҳал қилувчи омил бўлиб келмоқда. Ўз навбатида ахолининг эҳтиёждан вакиллари манфаатларини, конституцион ҳуқуқларини рўёбга чиқаришга, турмуш шароитларини янада яхшилаш ва уларни қашшоқликдан химоялашга хизмат қилаётir. Буни пенсия ва нафака олувчиликнинг ижтимоий таъминоти мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Маълумот учун. Мамлакатимизда шу йилнинг 1 июнъ ҳолатига Пенсия жамғармасидан нафака олувчилик сони 4 миллион 8 минг 597 нафарга етди. Жумладан, январ-май ойирида янги нафака тайинланган фуқаролар 124 минг 184 нафарни ташкил этди. Уларнинг 102 минг 610 нафари ёшга доир, 14 минг 388 нафари ногиронлик ва 7 минг 186 оила бокувчисини йўқотганини нафакасини олувчиликар хисобланади.

Ўлкаларда аёллар ва эркакларнинг пенсия ёши ўзаро фарқ қилиб, аёллар эркаклардан олдинроқ пенсияга чиқадилар.

Тарихга назар ташласак, нафака тўлаш илк бор Рим империясида Юлий Цезарь томонидан жорий килинган. Ўрта асрларда пенсия биринчи марта 1673 йил Францияда ҳарбий денгиз флоти зобитларига тўланган. 1825 йилда Пруссияда давлат амалдорларига пенсия тўлаш учун илк пенсия фонди тузилиди.

Оммавий тарзда барчага пенсия тўлаш тартиби Германияда 1889 йилдан бошланган. Кейинчалик бу тартиб Европанинг бошка давлатларида ҳам йўлга кўйилади.

Илк пенсиялар пенсия суғуртасини тўлаған холда ишлаб кексайлан, бокувчисини йўқотган, иш жараёнида ногирон бўлгандарга тўланган.

Мамлакатимизда эса биринчи марта пенсия сабиқ Иттифоқ даврида ва 1956 йилгача ахолининг маълум бир тоифаларига тўланган. 1930 йили «Пенсия тўлаш тартиби тўғрисида» илк қонун чиққан ва пенсия ёши аёлларда 55, эркакларда 60 ёш этиб белгиланган. 1937 йилдан бошлаб дастлаб шахар ахолиси бўлган ишчи-хизматчиликарга пенсия тўланган. Қишлоқ ҳўжалигига банд бўлгандар эса пенсия олмаган. 1956 йили «Давлат пенсияси ҳақида»ги қонун қабул қилингач, пенсия ёшига етган барча нафака ола бошлаган.

Бугунги кунга келиб глобал миқёсда узоқ умр кўриш кўрсатчилиги ошиб, пенсия ёшидаги ларнинг меҳнатга лаёқатли ахоли сонига нисбатан улуҳи ортаётгани кекса авлод вакилларини ижтимоий кўллаб-куватлаш учун давлат ресурсларига бўлган босимни кучайтиримоди.

Бирлашган Миллалар Ташкилотининг шу йил июль ойида эълон қилган хисоботига кўра, 2080

йилга бориб Ер юзи ахолиси сони энг юкори чўққига чиқиши, 2024 йилдаги 8,2 млрддан таҳминан 10,3 млрдга этиши кутилмоқда. Ковид-19 пандемияси даврида умр кўриш давомийлиги ўртача 70,9 ёшга тўғри келган бўлса, қисқа вақт ўтиб, янни, 2024 йилда бу рақам 73,3 ёшни кўрсатяти. Ўзбекистонда эса 2023 йилда ахолининг ўртача умр кўриш давомийлиги 74,4 ёшни ташкил этди.

Шундай килиб, 2070-йилларга бориб дунё бўйича 65 ва ундан катта ёшдагилар сони 18 ёшгача бўлган болалар сонидан сезилларни ортиши, бу холат демографик кўрсаткичилари жадал ўсаётган ва ахолиси нисбатан ёш бўлган мамлакатларда ҳам кузатилиши прогноз килинмоқда.

Пенсия таъминоти меҳнатга қобилиятсиз ахоли қатлами – кексалар, ногиронлиги борлар, бокувчисини йўқотгандар ва бошка эҳтиёждандар инсонларнинг турмуш фаровонли-

гини яхшилаш гарови ҳисобланади. Шунга кўра, ҳар ой берилётган пенсия ҳамда ижтимоий нафакалар инсоннинг ҳәтий эҳтиёжларини тўлақони кондиришга етарли бўлиши талааб қилинади.

Ўзбекистонда ҳам пенсия тизимини кенг кўламли ислоҳ қилиш, шу жумладан, пенсия тайинлаш шартларини қайта кўриб чиқиш, тизимнинг молиявий барқарорлигиги таъминлаш ва ахоли қарорини ошириш масалаларига алоҳида этибор қартилаётганини эътибор қилиндиришади. Бу йўлда ҳәтта татбиқ қилинётган дастурлар, ижтимоий лойхалар замирлиги мақсад шуки, пенсиянларнинг турмуш даражаси янада яхшилансан ва уларнинг ижтимоий фоалигига ошсин. Ҳеч бир инсон этибору фамхўрликдан четда қолмасин.

**Ж.ТУРАХОНОВ,
Тошкент вилояти ИИББ ХБР
бўлим бошлиғи.**

ТАРИХГА НАЗАР ВА БУГУНГИ КУН

Бугун дунёнинг қарий барча давлатларида кекса ёшдагиларга пенсия тўланади ва турли давлатлarda пенсияга чиқиш ёши турли чадар. Аҳамиятлиси, аксарият

сифатида барча фуқароларнинг -миллати, дини, тили ва ижтимоий мақеидан қатъи назар ҳуқуқ-манфаатлари тенглизини кафолатлашини аңглатади. Биноабарин, ўтган йилларда, айниқса, сўнгги саккиз йилда эркин бозор иқтисодиёти шароитида кучли ижтимоий сиёсатга устувор ётибор қаратилиши жамиятимиз ҳа-

БОЛА ОИЛА БАҒРИГА ҚАЙТИ

**БАЪЗИДА ШУНДАЙ БЎЛАДИ,
ОТА-ОНА, ҚОЛАВЕРСА, ЯҚИН
КАРИНДОШЛАР ОРЗИҚБОЛ КУТГАН
ФАРЗАНД ЖИСМОНИЙ ЁКИ АҚЛИЙ
НУҶСОН БИЛАН ТУҒИЛАДИ.
ШУНДАЙ КЕЗЛАРДА АЙРИМЛАР
БОЛАСИНИ ИХТИСОСЛАШГАН
ДАВОЛАШ-ТАЪЛИМ МУАССАСАСИГА
ТОПШИРАДИ.**

Ангренлик ота-она (айрим мулҳазалар билан исм-шарифини кептиримадик) ҳам 2009 йилда туғилган фарзандини руҳий касаллиги учун ана шундай муассасага топширган. Вояга етмаган Абдумаликов Д. 2016-2021 йилларда Тошкент вилояти Оқиқурон туманинда 78-сонли алоҳида таълимга эҳтиёжи бўлган болалар учун ихтинослаштирилган мактаб-интернатда тарбияланбди, Ангрен шахар хокимининг 2021 йилдаги қарори билан давлат муассасасига ҳойлаштирилган. Кейин эса пойтахтимиздаги Мехрибонлик уйида яшаган. Аммо якнада Мехрибонлик уйи маъмуряти судга мурожаат килиб, Абдумаликов Д. ота-онаси воз кечган фарзанд макомида рўйхатга олинганини, унинг ижтимоий мақомини белгилаш зарурлигини, амалдаги қонунчиликда ота-онага фарзанди вояга етгунга кадар боқиш ва тарбиялаш мажбурияти юклатилганлигини билдири. Шунингдек, ота-оналиқ ҳуқуқидан махрум қилиш асослари катъий белгиланганини баён қилиб, суддан жавобгарлар – ота-онани вояга етмаган фарзандига нисбатан ота-оналиқ ҳуқуқидан махрум сўрған.

Суд мажлисида даъвогарнинг ишончли вакили Азимова Ш. даъво аризани қисман тан олиб, ўз тушунтиришида боланинг руҳий ҳолати ёмон бўлганини Мехрибонлик уйига беришга мажбур бўлганини, у пайтда яшаш уйи бўлмагани, доимий даромади ва иш бўлмагани учун маддий қийинчиликка учраганини таъкидлади. Ҳозирги кунда турмуш ўртоги билан уч нафар фарзандини тарбиялаш, ўғли Д.ни ҳам оиласага қайтарилиши, унга оталик мөхрини кўрсатиб, вояга етказиш ва яхши таълим-тарбия беришига тайёрлигиги билдири.

Қолиш истагини билдирганини, бунга тўқсиналик қилувчи, боланинг ҳаётни ва соғлиғига ҳавф солувчи, унинг ҳуқуқлари ва қонунинг қаромогида колдириш хулюсасига келинганини маълум қилди. Бола даъвогарнинг назоратида бўлиши ва унга зиён етказилган холда Мехрибонлик уйига қайтарилиши ҳамда ота-оналиқ ҳуқуқидан махрум қилиш масаласи қайта кўрилиши ҳақида жавобгарлар огоҳлантирилганини айтиб, суддан ишни қонийи ҳал қилишини сўради.

Суд мажлисида сўралган жавобгар ота-даъво аризани қисман тан олиб, ўз тушунтиришида боланинг руҳий ҳолати ёмон бўлганини Мехрибонлик уйига беришга мажбур бўлганини, у пайтда яшаш уйи бўлмагани, доимий даромади ва иш бўлмагани учун маддий қийинчиликка учраганини таъкидлади. Ҳозирги кунда турмуш ўртоги билан уч нафар фарзандини тарбиялаш, ўғли Д.ни ҳам оиласага қайтарилиши, унга оталик мөхрини кўрсатиб, вояга етказиш ва яхши таълим-тарбия беришига тайёрлигиги билдири.

Худди шундай, жавобгар она ҳам воя-

га етмаган фарзанди Д.га оналиқ мөхрини беришга, уни ўз тарбиясида вояга етказиб, мунносиб инсон бўлишига ҳаракат қилишини айтиб ўтди.

Дастлабки суд мажлисида сўралган мутакассис – Ангрен шахар “INSON” ижтимоий хизматлар маркази болаларни ижтимоий химоя қилиш шўбаси вакили Анарова К. ўз тушунтиришида Мехрибонлик уйи раҳбарияти руҳсиз билан Абдумаликов Д. бир муддат оиласида, ота-онаси ва опа-укалари билан бирга яшаётганини, унинг мослашви яхши кечайтиганини, уйда болаларнинг таълим-тарбияси учун барча шарт-шароитлар яратилганини алоҳида этибор қартилаётганини эътибор қилиндиришади. Бу йўлда ҳәтта татбиқ қилинётган дастурлар, ижтимоий лойхалар замирлиги мақсад шуки, пенсиянларнинг турмуш даражаси янада яхшилансан ва уларнинг ижтимоий фоалигига ошсин. Ҳеч бир инсон этибору фамхўрликдан четда қолмасин.

Суд тарафларнинг баёнини тинглаб, прокурор фикри ва учинчи шахс тушунтириши ва иш ҳужжатларини ўрганиб, хуласага келди. Ҳубекистон Республикаси Оила кодексининг 73-моддасига асосан ота-она ўз болаларини тарбиялаш ҳуқуқига эга ва тарбиялаш шарт. Ота-она фарзандлар камолоти учун жавобгардир. Улар ўз болаларининг соғлиги, жисмоний, руҳий, маънавий ва ахолий камолоти ҳақида фамхўрлик қилиш мажбуриятига, шунингдек, фарзанд тарбиясида бошка барча шахсларга нисбатан устун тарбиялашади.

Суд тарафларнинг баёнини тинглаб, прокурор фикри ва учинчи шахс тушунтириши ва иш ҳужжатларини ўрганиб, хуласага келди.

Ҳубекистон Республикаси Оила кодексининг 73-моддасига асосан ота-она ўз болаларини тарбиялаш ҳуқуқига эга ва тарбиялаш шарт. Ота-она фарзандлар камолоти учун жавобгардир. Улар ўз болаларининг соғлиги, жисмоний, руҳий, маънавий ва ахолий камолоти ҳақида фамхўрлик қилиш мажбуриятига, шунингдек, фарзанд тарбиясида бошка барча шахсларга нисбатан устун тарбиялашади.

Суд жараёнда даъвогар – Мехрибонлик уйи маъмуряти киритган даъво талаби муҳоммада қилиниб, мазкур ҳолати жавобгарлар маддий қийинчиликлар ва турмушдаги келишмовчиликлар, боланинг руҳий ҳолатидан келиб чиқкан ҳолда ундан воз кечгани, ота-оналиқ мажбурияларини бажармагани, ўз боласига гамхўрлик қилмаслиги ва маддий таъминлашдан бош тортгани таъкидли этилган жавобгар билан ўз исботини топди. Бирок суд жараёнда Д.нинг айни пайтда опа-укалари билан бирга яшаётганини, бола билан сухбатлашганда у оиласида қолиш истагини билдиргани, бу холат психологияни билдирилган, жавобгар

БУГУН ХАЛҚИМИЗНИНГ СИЁСИЙ-ХУҚУҚИЙ МАДАНИЯТИНИ, ИЖТИМОИЙ ФАОЛЛИГИНИ 15-20 ЙИЛЛАР ОЛДИНГИ ДАРАЖА БИЛАН ҚIЁСЛАБ БЎЛМАЙДИ. ЮРТИМИЗНИНГ ҚАЙ МАНЗИЛИДА БЎЛМАНГ, ҚАЙ СОҲА ВАКИЛИ БИЛАН СЎЗЛАШМАНГ, ЯНГИ ЎЗГАРИШЛАРГА СУСТ МУНОСАБАТНИ ЁКИ БЕПАРВОЛИК КАЙФИЯТИНИ СЕЗМАЙСИЗ. АКСИНЧА, ИСЛОҲОТЛАРГА ВА МАМЛАКАТ ҲАЁТИДАГИ МУҲИМ ЖАРАЁНЛАРГА ДАХЛОРЛИК, ЎЗ ТАҶДИРИНИ ЎЗИ БЕЛГИЛАШ ИМКОНИЯТИНИ АНГЛАШ ҲИССИ ҲАМДА ТОБЛНИНГ БОРАЁТГАН СИЁСИЙ ҚАРАШЛАР ФУҶАРОЛАРИМIZНИ МАМЛАКАТ ФАРОВОНЛИГИНИНГ ФАОЛ ТАШАББУСКОРИГА АЙЛАНТИРМОҚДА.

Жамиятдаги бу эврилиш барча жабхада, хусусан, халқчил парламентни шакллантиришда ҳам ҳал қилувчи роль ўйнашини айни кунларда янада теран хис киляпмиз. Бинобарин, шу ойнинг сўнгги якшанбасида ўтадиган парламент сайловлари кампанияси сиёсий партиялар томонидан қизғин суръатда олиб борилаётгани, сайловолди ташвиқоти даврида партиялараро соглом рақобат ҳам ўтган сайловларга нисбатан сезиларни ошгани яққол намоён бўлмоқда.

Бундай суръат, табиийки, жаҳон жамоатчилигининг дикқатини тортмай қолмаяпти. Ҳозирга қадар Ҳиндистон, АҚШ, Жанубий Корея, Россия, Хитой, шунингдек, Европа Иттифоқи, Марказий, Жанубий ва Жануби-шарқий Осиё, Кавказ ва Яқин Шарқининг етакчи оммавий ахборот воситалари ўз муносабатни билдири (манба: "Dunyo" АА). Жумладан, Испанияда инглиз тилида чоп этиладиган "Euro Weekly News" наширида можаритар ва пропорционал вакилликни бирлаштирган арапаш сайлов тизими ўзбекистонда "инклузив, динамик ва сезиги" парламентни вужудга келтириши қайд этилган. "EU Today" (Европа Иттифоқи), "Trend News Agency" (Озарбайжон), "Economic Times" (Хиндистон) "Psearcher" (Хитой) каби дунёдаги ўнлап нашрлар ўзбекистондаги парламент сайловларини мамлакатнинг сиёсий манзарасига ҳам, минтақавий ривожланиш истиқболларига ҳам жиҳдий таъсир кўрсатишни мумкин бўлган "бурилиш нуктаси" сифатида тавсифладилар.

Дарҳакиқат, халқимиз иродасини акс эттирувчи, эркин, демократик руҳда ўтиши кутилаётган бу сайловлар ўзбекистон учун янада юкори ва янги ўзгаришлар даврини бошлаб беришига ишонч билдирилмоқда.

ИШОНЧ АСОСИ НИМАДА?

Сайлов кампаниясининг мухим ва масъулиятли босқичи – бу сайловолди ташвиқоти хисобланади. 2019 йилда қабул қилинган Сайлов кодексига кўра, мазкур жараён номзодларни рўйхатга олиш учун белгиланган охирги куннинг эртасидан ётасидан бошланиди ва сайлов куни ҳамда овоз беришига бир кун колганида якунланади.

Шу кунларда олиб борилаётгандай сайловолди ташвиқоти тадбирлари ҳам мазмун-моҳијатн, ҳам шаклан жонлангани, айниқса, сиёсий партияларнинг, улар томонидан қўйи палата ва маҳаллий Қенгашлар депутатлигига кўрсатилган номзодларнинг қатъи азму шикояти, юкорида таъкидлаганимиздек, парламент сайловларининг демократик андозаларга ҳамоҳанг ўтишидан далолат бермоқда.

Айниқса, ташвиқот тадбирлари орасида сайловолди дебатлар чиндан ҳам мамлакатимиз сиёсий ҳаётига янгича руҳ олиб кирди. Бу ташвиқот минбари сиёсий партиялар ва уларнинг номзодлари учун ёрниши ўз позициянинг билдириш ва ҳимоя қилиш воситасига айланди, десак янглишмаймиз.

МУҲИМ ВА МАСЪУЛИЯТЛИ БОСҚИЧ

Ўз позициясини билдириш ва ҳимоя қилиш воситасига айланди, десак янглишмаймиз. Таъбири жоиз бўлса, партиялар ўтасидаги рақобат кетма-кет ўтказилётгандай дебатларда ёрқинроқ кўринмоқда. Бугун матбуотни ёки расмий Интернет нашрларини ўқиб боришига бирор тоқатсиз ўйли қолган сайловчиларимиз учун айнан дебатлар (дебатлар бир вақтнинг ўзида бир неча телеканалларимизда жонли эфирда узатиласетгани айни мудда-до!) партияларнинг сайловолди дастурларидаги устувор максад ва йўналишлар билан танишиш, уларга холис баҳо бериш имконини яратипти. Ўз навбатида аҳоли кенг қатлами ижтимоий ва иқтисодий соҳаларнинг энг долзарб муаммолари билан боғлиқ сайловларга жавоб олятилар. Бу эса, шубҳасиз, фуқароларимизга келажак тақдирни билан боғлиқ бўлган сиёсий жараён – парламент сайловларида муносаб деб билган партияни ва номзодни танлаб олиш юзасидан мустакил қарор қабул қилишига ёрдам беради.

ЖАҲОН ТАЖРИБАСИДА

Сайловолди ташвиқотининг жаҳон миқёсида оммалашиб бораётгани шакли – дебатлар Францияда 1958 йилдан, АҚШда 1960 йилдан, Германияда 2008 йилдан, Россия Федерациясида 2009 йилдан ва Буюк Британияда 2010 йилдан бери ўтказиб келинади. Ҳар бир давлатда бу сиёсий мазмундаги тадбир ўз тарихига, анъанавий хусусиятларига эга.

**“АЙНИҚСА,
ТАШВИҚОТ
ТАДБИРЛАРИ
ОРАСИДА
САЙЛОВОЛДИ
ДЕБАТЛАР
ЧИНДАН ҲАМ
МАМЛАКАТИМИЗ
СИЁСИЙ ҲАЁТИГА
ЯНГИЧА РУҲ
ОЛИБ КИРДИ.
БУ ТАШВИҚОТ
МИНБАРИ СИЁСИЙ
ПАРТИЯЛАР
ВА УЛАРНИНГ
НОМЗОДЛАРИ УЧУН
ЭРКИН ФИКРЛАШ,
ЎЗ ПОЗИЦИЯНИН
БИЛДИРИШ ВА
ҲИМОЯ ҚИЛИШ
ВОСИТАСИГА
АЙЛАНДИ, ДЕСАК
янглишмаймиз.**

Гап шу ҳақида борар экан, АҚШ президентлигий сайловларидаги дебатларни мисол тарикасида айтиб ўтасликтининг иложи йўк.

Биринчи марта 1960 йилда мамлакат раҳбарлигига номзодлар Ричард Никсон ва Жон Кеннеди махсус телекўрсатувга таклиф килиниб, улар ўтасида дебат ташкил этилади. Теледебат давомида номзодлар мамлакат ички ва ташки сиёсатига дохил мавzuларни мухокама қиласидар ва сайловчиларни ўзларининг сиёсий дастури билан танишитара-

дилар. Кейинчалик мутахассисларнинг тан олишича, ўша дебатда айнан Кеннедининг ўзига ишончли киёфаси охир-оқибат унга Республикачилар партиясидан тажриби номзодни мағлуб этишига имкон берган.

Ҳозирда бу мамлакатда мана шундай дебатларни ташкил килиш учун ҳаттоқи "Президент дебатларини ўтказиш бўйича комиссия" фоилият юритади. Дебатларда Президентликка номзодлар ўзларига берилган саволларга белгиланган вақт ичидаги жавоб қайтарishi, мухокама қилишлари билан сайловчиларнинг ётиборини тортадилар. Дебатлар сайловчиларнинг номзодлар сайловларни дастуридаги гоя-ташабbusлар ва уларни амалга ошириш механизмлари ҳақида кенг маълумотга эга бўлишини тавминлайди.

Дарвоҷе, шу йилнинг 5 нояброда АҚШда навбатдаги президентлик сайлови бўлбіб ўтиши кутиляпти. Энг юкори лавозимга номзодлар Камала Харрис ва Дональд Трамп ўтасида 10 сентябр куни ташкил қилинган илк дебатни 67 млн киши жонли равишда кузатди.

ДЕБАТЛАР ФАҚАТГИНА СИЁСИЙ БАҲС ЭМАС

Одатда ривожланган Farb давлатларида мамлакат етакчилигига номзодлар ўтасидаги дебатларда ўзаро тортишувлар ҳаттоқи бир-бiriни камситиш дарахасига қиёб кетишини демократиянинг бир кўриниши сифатида талқин этадиганлар бор.

Ана шундай талқин ва кўйнима тасиррида мамлакатимизда биринчи марта 2019 йилги парламент сайловида партиялар вакиллари, 2023 йилги Президент сайловида эса номзодлар вакиллари дебатларига "юзаки" деб баҳо бергандар ҳам бўлди.

Дебат мухокама, мунозара ва баҳс майдони. Шу билан бирга унда иштирокчиларнинг, иштирокчилар киёфаси эса халқнинг миллий характери ва маданияти учунларни намоён бўлади. Бугун навбатдаги парламент сайловлари муносабати билан изчилик асосида ўтказилётган дебатларга муносабат билдирилганда мана шу жиҳатни унутмаслик лозим.

Хабарингиз бор, 27 сентябр куни, яъни, Олий Маҳқлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий Қенгашлар депутатлари сайловига бир ой қолганида похтахтимиздаги "Дебат-Холл"да дастлабки теледебат бўлбіб ўтди. Унда бешта сиёсий партия лидерлари иштирок этди. Очик баҳс асосида партияларнинг дастурий максадлари лидерлар томонидан лўнда ва аниқ очиб берилди. Сайловчилар ўзларини қизиқтирган саволларни йўлладилар. Партия етакчилари баҳсталаб масалаларда бир-бiriни сўрока тутдилар.

Айтиш мумкинки, дебат давомида ортича популизмга ёки "арzon эхтиросларни қўзғаш"га берилши кайфияти зарра сизилмади. Ҳар бир масалага иштирокчилар оғир-босиқлик билан ёндашидилар. Масалан, тадбирни олиб борган ЖОҚУ ректори Шерзодхон Қудратхўжа ўзҲДП раҳбари Улугбек Иноятовдан похтахтда тирбандлик мумамоси ва метрополитеннинг тирбандлиги қандай ҳал этилишини сўради. У. Иноятов партия дастурида жамоат транспортини янада ривожлантириш, жумладан, метро қармошини кенгайтириш кўзда тутилганини маълум килди. Йўл четларида автомобилларнинг тўхтаси, бекатларнинг хусусийлаштирилиши ва уларда дўйонларнинг очилиши тирбандликнинг асосий сабаблардан бири сифатида келтирилди. Партия дастурида кўчалар бўйлаб пулилар тўхтаси жойлари экотизимини яратиш, янги турар жой микрорайонларида автотурагроҳлар мавжудлиги тўғрисидаги мажбурий талабни жорий этиш, кўп қаватли автотурагроҳларни куришиларни кенгайтириш тақлиф этилаётганди айтилди.

Таъкидлаш керакки, сайловчиларга партияларнинг сиёсий позицияни, галдаги беший йил учун ишлаб чиқсан сайловолди дастурларининг моҳияти ҳамда аҳамиятини чуқур етказишида бундай руҳдаги профессионал дебатлар керак ва буни даврнинг ўзи тақомил килмоқда.

Парламент сайловигача сиёсий партиялар ўтасида беш марта дебат ўтказилиши реjalashтирилган бўлбіб, ҳозиргача уларнинг учтаси мана шундай юкори савиядаги ташкил қилинди. Яъни, 4 октябр куни партия вакиллари давлат бошқарувига суд-хукуқ тизимини тақомиллаштириш мавзууда мунозарага киришган бўлсалар. Ўтган жума кунга дебат эса иктиносидёт ва тадбиркорликка багишланди. Ушбу масалаларда партиялар ўз тақлиф-ташабbusларининг устун томонларини асослаб бердилар. Эътиroz билдиришда, баҳслashiшида ўзаро хурмат ва ахлоқи мъёлларни унутмаган холда.

Дебатларни кузата туриб, шундай хуласага келдик: сиёсий партиялар сайловига пухта тараффуд руҳида кириб бормоқда, сайловнинг қандай ўтиши эса энди биз – сайловчиларга боғлиқ.

Фарида МАҲКАМОВА,
"Ўзбекистон овози" мухбири.

БУГУН ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЖАМИЯТ ИСЛОҲОТЛАР ТАШАББУСКОРИ ЭКАНИ РЕАЛ ВОҚЕЛИККА АЙЛАНДИ. МИСОЛ УЧУН, ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ИНСТИТУЛЛАРИ ОДАМЛАРНИНГ ОФИРИНИ ЕНГИЛ ҚИЛИШДА ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ БИЛАН ЕЛКАМА-ЕЛКА, ЎРНИ КЕЛГАНДА, ТЕНГМА-ТЕНГ ХИЗМАТ ҚИЛАЁТГАНИ АЙНИ ҲАҚИҚАТ. "УЧИНЧИ СЕКТОР" ВАКИЛЛАРИ НАФАҚАТ ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ИЖРОЧИСИ ВА КЎМАКДОШИ, БАЛКИ ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ ҲАЁТИГА БЕВОСИТА ДАХЛДОР ҶАРОРЛАРНИ ИЛГАРИ СУРИШ, ҶАБУЛ ҚИЛИШ ВА УСТУВОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА ҲАМ ЯНГИ ДАВР "ДРАЙВЕРИ" СИФАТИДА ЎЗИНИ НАМОЁН ЭТМОҚДА. БУНДАЙ КАТТА МАСъУЛИЯТНИ ЗИММАГА ОЛИШ, УДДАЛАШ МУРАККАБ ИШ, АЛБАТТА. АММО ДАВЛАТИМИЗНИНГ ҲАР ТОМОНЛАМА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛОВИ, ҲАЛҚИМИЗНИНГ ИШОНЧИ ЧИНАКАМИГА УЛАРГА МАДАД БЕРМОҚДА.

ЯНГИ ДАВР "ДРАЙВЕРИ"

Хусусан, янги таҳирдаги Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига фуқаролик жамият институтлари багишланган алоҳида боб киритилди ва улар конституциявий институт сифатида эътироф этилди. "Ўзбекистон-2030" стратегиясида ҳақкни хизматидаги давлат бошқарувини ташкил этиши ва жамоатчилик бошқарувини такомилластириш бўйича ислоҳотлар алоҳида йўналиши сифатида белгиланди. Мамлакатимиз тарихида илк маротаба 2021-2025 йилларда фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси кабул қилинди.

Сўнгги етти йилда фуқаролик жамияти институтларини қўллаб-қувватлаш учун давлат бюджетидан 718 миллиард сўм ажратилди. Бу ракам 2008-2016 йилларга солиширгандан ўн иккиси баробарга ошган. Шунингдек, фуқаролик жамияти институтларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари доирасида ҳар бир ҳудудда "Нодавлат нотижорат ташкилотлари ўйлари" ташкил этилди. Маблағ олиш бўйича мурожаатларни кўриб чиқсан муддати кирк кундан ўн беш кунгача қисқарди. Барча давлат хизматларини электрон тарзда кўрсатиш йўлга кўйилди. Бунинг учун алоҳида ngo.uz портали ишга туширилди.

Ана шу ислоҳотларнинг узвий давоми сифатида якнанда давлатимиз раҳбарининг "Фуқаролик жамияти институтларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини янада такомилластириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони қабул қилинди ва мазкур ҳужжат билан навбатдаги туб ўзгаришлар старт олди.

ИЖТИМОЙ ШЕРИКЛИК ПЛАТФОРМАСИ

Фармонда фундаментал асосга эга бўлган концептуал вазифалар белгиланди ва уларнинг ҳар бири фуқаролик жамияти институтларини фаоллигини ошириш, давлат ва жамият тараққиётida "учинчи сектор" салоҳиятидан тўлақонли фойдаланиш ҳамда уларнинг ташаббусларни қўллаб-қувватлашга йўналирилганни билан аҳамиятилади.

Жумладан, давлат органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари ижтимоий шериклигини янада ривожлантириш, таъсирчан жамоатчилик назорати олиб борилишини рағбатлантириш, хориждаги ватандушлар, уларнинг уюшмалари билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш кўзда тутилмоқда. Бу борада давлат органларига фуқаролик жамияти институтларини ташаббусли ижтимоий шериклик лойхаларини БХМнинг 1 000 бараваригача танловласиз молияластириш хуқуқи берилади. Ижтимоий буюртма берисида асосий ёътибор жамиятда инсон хукуқларини химоя қилиш, коррупцияга муросасиз мухитни шакллантириш, таълим, тибиёт, экология, қурилиш, транспорт, коммунал хўжалиги, бандлик, ижтимоий хизматлар кўрсатиш ва бошқа соҳаларнинг энг долзарб муаммолари ечимида қараллади.

Вазирлеклар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари томонидан ҳар йили камида бир марта борада соҳавий ва ҳудудий фуқаролик жамияти институтлари вакиллари билан очик мулокот ўтказилади. Ҳар йили ҳукумат ижтимоий ривожлантириш дастурлари ижросига фуқаролик жамияти институтларини ижтимоий шериклик асосида жалб қилиш бўйича дастур қабул қиласди.

БУЛАР НИМА УЧУН МУХИМ?

Биринчидан, фуқаролик жамияти институтлари фаолиятини давлат органлари билан ижтимоий шериклиksiz тасаввур этиш кўйин. Бундан ўн йил олдин "Ижтимоий шериклик тўғрисида"ги Конун қабул қилинган бўлиб, ўтган вақт мобайнида қайд даражада кутилган натижани бергани алоҳида мавзу. Аммо ҳозир шуниси аниқни, амалда ижтимоий шериклини кучайтириша эҳтиёж мавжуд. Айниска, вазирлик ва идоралар ўзлари масъул бўлган соҳаларга ижтисослашган нодавлат нотижорат ташкилотлар билан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаши кун тар-

ЭНДИЛИКДА САМАРАЛИ ИЖТИМОЙ ШАРТ-ШАРОИЛЛАРНИ ЯРАТИШ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ МАҚСАДИДА ОЛИЙ МАЖЛИС, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЖЎҚОРГИ КЕНГЕСИ ВА МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАР ҲУЗУРИДАГИ НОДАВЛАТ НОТИЖОРАТ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ БОШҚА ИНСТИТУЛЛАРИ БИРЛАШТИРИЛИБ, УЛАРНИНГ АСОСИДА ОЛИЙ МАЖЛИС ҲУЗУРИДА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ИНСТИТУЛЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ФОНДИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ.

ўрнатиш. Аммо, афсуски, бундай кенгашларнинг барчаси ҳам зиммасидаги масъулиятини самарали аддо этаяти, дейиш бирор мушкул. Шунинг учун Фармон билан уларнинг фаолиятини кучайтиришга қаратилган мухим масала кун тартибига чиқди: эндилиқда жамоатчилик кенгашлари раислари фуқаролик жамият институтлари вакиллари орасидан тасдиқланади. Жамоатчилик кенгашларининг фаол аъзолари давлат органларининг бюджетдан ташқари маблағлари хисобидан

моддий рағбатлантирилади. "Юксалиш" ҳаракати томонидан ҳар йили жамоатчилик кенгашларининг фаолиятини самарадорлиги ўтчаб борилади ва натижалари кенг жамоатчиликка очик эълон қилинади.

ЭЪТИРОФ ВА Рағбат

Фармонда фуқаролик жамияти институтларига ижтиносидай-молявий, ташкилий-хуқуқий шарт-шароитларни шакллантириш борасида "учинчи сектор" вакилларига енгиллик ва рағбат берадиган янгиликларни, ўзгаришлар саломигани кўриши мумкин.

Масалан, шу йилнинг октябрiddan 2027 йил 1 октябрга қадар Фуқаролик жамияти институтларини қўллаб-қувватлаш фондини маблағлари хисобидан амалга ошириладиган давлат грантлари ва ижтимоий бүртмалар лойхалари доирасидаги солик ставкалари эллик фоизга камайтирилади. Ногиронлар, фахрийлар, хотин-қизлар ва болалар ташкилотларини тузишнинг янада енгилластирилган тартиби жорий қилинаётгани ҳам мухим аҳамиятга эга. Яъни, бу каби ташкилотларни давлат рўйхатидан ўтказиш учун олинадиган давлат божи миқдори 2 бараварга камайтириди ва айни тартиб 2025 йил 1 январдан бошлаб кучга киради. Ҳомийлик ташкилотлари томонидан ижтимоий химояга мухтоҳ бўлган шахсларга ажратидиган маблағларнинг солик солинмайдиган миқдори эса 15 млн сўмдан 34 млн сўмга ёки 2 каррага оширилди.

Давлат идоралари ва фуқаролик жамияти институтлари вакилларининг таклифиға кўра, жорий йилдан бошлаб декабр ойининг биринчи ҳафтасида "Фуқаролик жамияти ҳафтаси" ўтказилади. Ҳафталик доирасида Олий Мажлис, Адлия вазирлигига нодавлат нотижорат ташкилотлари вакиллари билан учрашув маблағларни қилиади.

Шунингдек, фуқаролик жамияти институтлари гафабатлантириш бўйича тадбирлар, шу жумладан, "Фуқаролик жамиятини ривожлантиришга кўшган ҳиссаси учун" кўкрак нишони, ҳар иккиси ҳадда эса Фонд томонидан "Фуқаролик ташаббуси" миллий мукофоти билан тақдирлаш тадбирлари ташкил этилади. Журналистлар ўтасида анъанавий ўтказиб келинаётган "Олтин қалам" миллий мукофоти учун халқаро танловга ҳам фуқаролик жамияти институтлари фаолиятини ёритиш йўналиши янги номинация сифатида ўтказилади.

Умуман олганда, Фармон билан фуқаролик жамияти институтларининг эркин, барқарор ва тизимли ривожланниши учун зарур бўлган шароит-шароитларни кенгайди, имкониятни имтиёзлар ортиди. Фаол жамоатчилик назоратини олиб боришида қатъий давом этиш, ҳалқа яқин, давлатга ҳамкор бўлишини янада кучайтиришнинг кулагай фурсати, янги даври бошланяпти, десак ашадмаймиз. Буларнинг барси якин келажакда ҳар бир "учинчи сектор" вакилининг фаолиятида, одамларимиз ҳаётӣ, мамлакатимиз ривожида амалий натижага кўрсатишига ишонамиз.

Баҳодир ТАЖИЕВ, Олий Мажлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларни ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди маблағларини бошқариш бўйича Парламент комиссияси раиси Үрбинбосари, Сенатнинг Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси раиси.

ИНСТИТУЦИОНАЛ ЎЗГАРИШЛАР

Эндилиқда самарали ижтимоий шарт-шароитларни яратиш ва фуқаролик жамиятини қўллаб-қувватлаш мақсадидаги Олий Мажлис, Қорақалпогистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва маҳаллий Кенгашлар ҳузуридаги нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамияти институтларини бирлаштирилб, уларнинг асосида Олий Мажлис ҳузурида фуқаролик жамияти институтларини қўллаб-қувватлаш фондини ташкилотларни яратишни шакллантириш борасида "учинчи сектор" вакилларига енгиллик ва рағбат берадиган янгиликларни, ўзгаришлар саломигани кўриши мумкин.

Фуқаролик жамияти институтларини яратишни шакллантиришни жорий қилинади. Бу фонд Қорақалпогистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўлинмаларидан иборат бўлади. Фонд маблағларини бошқарни учун парламент комиссияси тузилади. Бунга Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенат аъзоларидан иборат вакиллар ҳар йили навбатма-навбат раислигини қилиади.

Шубҳасиз, бундай тартиб янги фонд фаолиятида, айниска маблағларни тақсимлаш, лойхаларини ижтимоий аҳамиятни аниқлаш, танлаш, молиялаштириш ва ижтисодининг самарадорлигини юксалтиришда умумхалқ ҳамда ҳудудлар манбафатлари иnobatiga олинишини таъминлайди. Унинг фаолиятига манбафатдор вазирликлар, идоралар ва фаол жамоатчилик вакилларни ҳам жалб этилиши эса фонд бошқарувни самарадорлигини янада оширади.

Яна бир мухим янгилик – бу Қорақалпогистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва маҳаллий Кенгашлар ҳузурида уларнинг ваколатига кирувчи вазифаларни самарали амалга оширишга кўмаклашувчи фуқаролик жамияти институтлари вакилларидан иборат маслаҳат гурухлари жамоатчилик асосида иш олиб боришидир.

Хабарингиз бор, ҳозирда ҳар бир давлат органи ташкилоти ҳузурида жамоатчилик кенгаши фаолияти кўрсатмайди. Бундан максад – одамларнинг таклифлари, мурожаатлари, ўйлантираётган масалалари давлат идорасига етиб боришига эришиш, содда қилиб айтганда, давлат ва ҳалқ ўтасида кўприк

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ ШЎРЧИ ТУМАНИДАГИ "ХУШЧЕККА" МАҲАЛЛАСИ ҲУДУДИДАН ЎТГАН "ЖАРҚЎРҒОН-КАКАЙДИ-ЛАЛМИКОР-ХУШЧЕККА-ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЧЕГАРАСИ" АВТОМОБИЛЬ ЙўЛИ ВОҲАДАГИ МУҲИМ ИНШООТЛАРДАН ҲИСОБЛАНАДИ. МАЗКУР ЙЎЛНИНГ 79-КИЛОМЕТРИДАГИ КЎПРИК ҶАРИЙБ ЕТМИШ ЙИЛДАН БҮЕН ЮК ВА ЙЎЛОВЧИ ТАШИШДА АСОСИЙ ТАРМОҚЛАРДАН БИРИ БЎЛИБ КЕЛГАН.

Аммо кўнгилдига яхшилинига саломан мурасида 2022 йилнинг бахорида бўйлар яроқсиз ахволга келиб қолди. Шундан кейин Сурхондарё вилояти ҳокими Улуғбек Қосимов ташаббуси билан замонавий иншоот қуришга киришилди.

Хаммаси кўнгилдагидек давом этадиганда, – деди "Хушчекка" маҳалласида яшовчи Бозор Ташаинов. – Киска фурсатда дарёнинг икки томони меъерига келтирилди. Тош ва тупроқ ишларидан кейин

зарур бетон таянчлар ўрнатилди. Кўплаб устунлар олиб келинганда, тўғриси, якин кунларда мушкулмиз осон бўлади, деб ўйлагандик.

Лекин сентябрь ойига келиб бўнёдкорлик ишлари негадир бирдан тўхтади-колди. Янаим тўғрисиниётганда, қурилиш чала ташлаб кетилди. Деярли саккиз очча айланмана йўлдан юришга мажбур бўлдик. Хайдовчилар аросатда қолган бўлса, ўқувчиларнинг лой кечиши одатта айланди. Мунтазам тирбанд-лик кузатилди.

– "Ўзбекистон овози" газетасининг жорий йил 3 апрель сонида "Хушчекка"ликлар қаюн хуш кайфиятда бўлади?" сарлавҳали танқи-

дий-тахлилий мақола эълон қилингандан кейин бир гурух масъуллар келишиб, – давом этади хушчеккаларлик Карши Дўстназаров. – Ҳолат яна бир бор жойида ўрганилди. Камчиликлар муҳокама қилиниб, устувор вазифалар белгиланди. Нихоят узунлиги 33, кенглиги эса 15 метрли маҳобатли кўпrik фойдаланишга топширилди. Бунинг учун таҳриятга миннатдорлик билдирамиз.

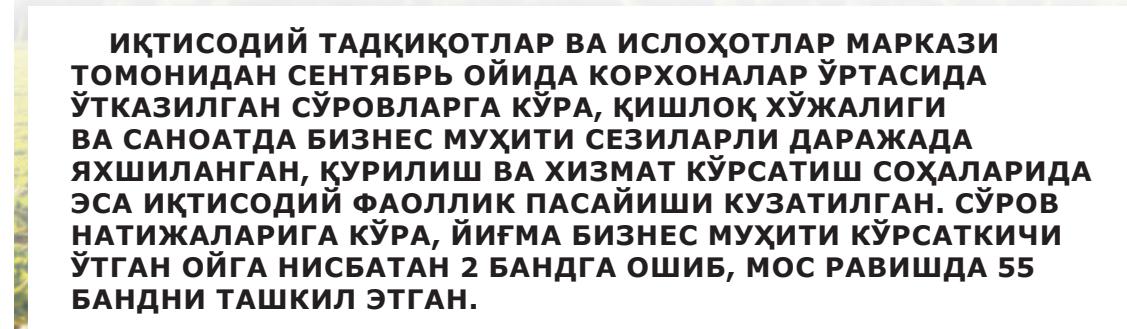
– Кўпчиликнинг дарду ташвишига айланган масала Сурхондарё вилояти ва Шўрчи тумани ҳокимликлари томонидан алоҳида назоратга олингандан кейин ишлар янада жадаллашди, – деди Шўрчи туман ҳокимлиги ахборот хизмати

раҳбари Нигина Шоева. – Замонавий иншоотнинг умумий лойиҳа қўймати 4 миллиард 362 миллион сўмни ташкил қиласди. Бунёдкорлик ишлари "Хўшбоқ Али Ангор" масъулияти чекланган жамияти томонидан амалга оширилди. Кўпчиликнинг ҳар иккى томонига маҳсус ҳимоя тўсиқлари ўрнатилиши билан бир қаторда, туташ манзиллардаги 3 километрдан ортиқ кўча ҳам аспаси қилинди.

Мухим йўл ўтказгич ва равон йўл кўп йиллар халқларимизга хизмат қилишига ишонамиз.

Абдумалик ҲАЙДАРОВ,
"Ўзбекистон овози" мұхбири.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВА САНОАТДА ИҚТИСОДИЙ ФАОЛЛИК ЯХШИЛАНДИ, ҚУРИЛИШ ВА ХИЗМАТ КЎРСАТИШДА ЭСА ПАСАЙДИ

Маълумот учун: Бизнес мухити – бу Иқтисодий тадқиқотлар ва ислоҳотлар маркази томонидан сентябрь ойида корхоналар ўртасида ўтказилган сўровлар натижалари асосида ишлаб чиқилган таҳлилий кўрсаткич. Тадқиқотда ҳар ой мингдан ортиқ тадбиркор иштирок этди, бу эса юқори репрезентатив танловни таъминлайди ва иқтисодиётнинг ҳозирги ҳолати тўғрисида асоси хуносалар чиқариш имконини беради.

Мамлакатдаги жорий иқтисодий ҳолатни «яхши» деб баҳолаган респонденцияларнинг улуғи 45 фоизга етди. Корхоналарнинг 41 фоизи сўнгги уч ой ичида ўз маҳсулотларига/хизматларига бўлган талаб августи ойидаги 39 фоизга нисбатан ошганини маълум қилди.

Сўровда қатнашган компанияларнинг тўртдан бир қисми кейинги уч ой ичида нархлар ошишини кутмоқда. Шу билан бирга нархларнинг пасайишни таҳмим қилган тадбиркорларнинг улуши 9 фоизни ташкил этди.

Жумладан, қишлоқ хўжалиги соҳасида бизнес мухити индекси 56 дан 63 бандга, саноатда эса 50 дан 66 бандга кўтарилиди. Аксинча, қурилиш тармогида бизнес фаоллиги сезиларли даражада пасайиши қайд этилди, яъни, бир вақтнинг ўзида 14 банддан 42 бандгача, хизмат кўрсатиш соҳасида эса 5 банддан 46 бандгача ўртача пасайиш кузатилди.

Бундан ташқари, бизнес мухитининг жорий ҳолати кўрсаткич ўтган ойга нисбатан 9 бандга ошган ва 48 бандни ташкил этган. Жорий бизнес фаоллигининг ўсиши барча

соҳада, шу жумладан, қишлоқ хўжалигида жорий кўрсаткичларнинг мос равишида 6 бандга, саноатда 18 бандга, хизмат кўрсатиш соҳасида 16 бандга ва қурилишда 1 бандга ўсиши билан изохланади.

"Саноат ва хизматларнинг сезиларли яхшилини ишлаб чиқариш фаоллиги ва талабнинг ошганлигидан далолат беради", дейилади Иқтисодий тадқиқотлар ва ислоҳотлар маркази хабариди.

Сентябрь ойида компанияларнинг оптимизми бирор пасайиган. Бизнес мухитини кутиш кўрсаткичи 4 бандга камайди. Қишлоқ хўжалиги ва саноатда оптимизм мос равишида 67 дан 73 га ва 63 дан 76 га ошган бўлса, қурилиш ва хизматлар соҳасида пасайиш кузатилмоқда: 67 банддан 38 бандгача ва 69 дан 53 бандгача.

Тадқиқот давомида тадбиркорлар тез-тез дуч келадиган энг долзарб муаммолар аниқланган. Сентябрь ойида мавжуд муаммоларни таҳлил қилиш шуну кўрсатадики, молиялаштириш августи ойида 10 фоиздан сентябрда 12 фоизгacha ўсиб, бу соҳадаги энг долзарб муаммога айланган. Шу билан бирга, солик маъмурятчилиги билан боғлиқ хавотирлар мос равишида 5 фоиз ва юқори солик ставкалари 7 фоиз даражасида барқарор бўлиб қолмоқда.

Электр таъминоти билан боғлиқ муаммоларнинг 5 фоиздан 4 фоизга камайиши ушбу соҳадаги вазиятнинг кисман яхшиланганини кўрсатиши мумкин, аммо айни масала ҳали

хам долзарблигини ўқотмаган.

Саноат соҳасида энг катта муаммолар молиялаштириш ва солик маъмуриятидир. Шунингдек, лицензия ва руҳсатномалар олиш билан боғлиқ муаммолар камайганини кўриши мумкин.

Иқтисодий тадқиқотлар ва ислоҳотлар маркази хабаридаги таъқидланишича, қишлоқ хўжалигига сув таъминоти ва лицензиялаш билан боғлиқ муаммоларга дуч келётган тадбиркорлар улушининг камайиши инфраструктузилма ва тартибга солиши мухитида ижобий ўзгаришлардан дарак бериши мумкин. Хизмат кўрсатиш соҳасида юқори солик ва электр таъминоти билан боғлиқ муаммолар нисбатан яхши томонга ўзгарган.

Ипотека бозори "совумоқда"ми?

Марказий банкнинг хабарига кўра, Ўзбекистонда ипотека кредити бозори қисқартишида давом этмоқда.

Январь-сентябрь ойларида Ўзбекистонда ипотека кредитлари ҳажми 2023 йилнинг шу даврига нисбатан 4,1 фоизга – 11,7 триллион сўмга, олувчилик сони эса қарийб 20 фоизга камайган. Шунингдек, ажратилаштган ипотекаларнинг ўртача миқдори 19,9 фоизга – 274 миллион сўмга, банкларнинг фоиз ставкалари эса 23,8 фоиздан 25 фоизга ошган.

Жорий йилнинг январь-сентябрь ойларида жами 11,73 триллион сўмлик ипотека кредитлари ажратилган, бу 2023 йилнинг мос даврига нисбатан 490,3 миллиард сўмга ёки 4,1 фоизга камайган.

Янги курилган ўй-жойларни сотиб олиш учун ипотека ҳажми 7,08 триллион сўмдан 7,16 триллион сўмга (+1,1 фоиз) ошди, иккимачи ўй-жойлар учун эса 5,14 триллион сўмдан 4,57 триллион сўмга (-11 фоиз) камайди.

Ушбу тенденция барча манбалардан, яъни, Иқтисодиёт ва мolia вазирияги (-189,8 миллиард сўм), банкларнинг ўз маблалари (-222 миллиард сўм) ва Ипотекани қайта молиялаштириш компанияси (-78,5 миллиард сўм) хисобидан молиялаштиришни

қисқартиши хисобига юз берган.

Айниқса, бу хизматнинг асосий бозорлари ҳисобланган Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида ипотека кредити ҳажми сезиларли даражада қисқармоқда. Пойтахтда берилган ипотека кредитлари ҳажми 3,76 триллион сўмдан 3,5 триллион сўмгача (-6 фоиз), Тошкент вилоятида эса 960,5 миллиард сўмдан 648,7 миллиард сўмгача (-32,5 фоиз) камайган.

Эндилиқда Тошкентдан кейин иккинчи йирик ипотека бозори Самарқанд вилоятига турди келмоқда. Бу ерда аҳоли 1,02 триллион (+19,8 фоиз) сўм ипотека кредитларини олган. Кейинги ўринларни 1,01 триллион сўм (+6,3 фоиз) билан Фарғона вилояти, 834,7 миллиард сўм (+17,1 фоиз) билан Андиқон вилояти ва 748,8 миллиард сўм (-18,3 фоиз) билан Навоий вилояти эгаллаган.

Ипотека кредити олувчилик сони ҳам 10,653 киши (53 443 нафардан 42 790 нафарга) га камайган. Шу билан бирга, ўртача кредит мидори 228,6 миллион сўмдан 274 миллион сўмга ёки 19,9 фоизга ошган.

Давлат дастури доирасида ипотека фоиз ставкаси ўзгариши, яъни, 17,5 фоиз, аммо банклар ўз кредитларни учун ставкаларни 23,8 фоиздан 25 фоизга оширган.

Эътиборлиси, 18-30 ёшлилар орасида ипотека кредити олувчилик сони 10 333 тадан 11 601 тагача кўпайган, уларнинг улуши эса 19 фоиздан 27 фоизга ошган. Бунинг фонида ўрта ёшлилар (31-50 ёш) улуши 69 фоиздан 65 фоизга оширган, шунингдек, катта ёшдагилар (50 ёшдан ошган) улуши 12 фоиздан 8 фоизгача камайган.

Маълумотларга кўра, биринчи ярим йиллик якунига кўра ипотека бўйича ўртача молиялаштиришни 22 фоизини норасий даромадга эга шахслар олган.

Тоштемир ҲУДОЙҚУЛОВ,
"Ўзбекистон овози" мұхбири.

